

bservant 4

Jaargang 13, 17 september 1992

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg • adres: Postbus 616, 6200 MD Maastricht • tel. 043-883174

Inhoud

Lange tijd is het heel rustig geweest in de hoogste regionen van de universiteit, maar nu is er eindelijk weer wat leven in de brouwerij. De faculteiten zitten elkaar in de haren en vechten om het grootste aandeel extra onderzoeksplaatsen die het college van bestuur te verdelen heeft. Terwijl in de top afgelopen week werd geknokt, vierde cultuur- en wetenschapsstudies haar eerste verjaardag. Heel gezellig, al werd er links en rechts ook wat gemopperd.

Sommige studenten willen nu eindelijk eens weten wat ze tegen opa en oma moeten zeggen als die vragen wat ze later zullen worden.

En dan hebben we nog het personeelsrestaurant in het AZM. Dat ziet er prachtig uit en mag zeker geen kantine worden genoemd.

Maar voor al die pracht en praal moet ook betaald worden. Terecht natuurlijk. Maar waarom betaalt een dokter minder voor een broodje dan een medewerker van de faculteit gezondheidswetenschappen?

Simone van Geest, voorzitter van de Landelijke Studentenvakbond (LSVb), maakte dinsdagmiddag op haar draagstoel een rondrit door Den Haag, voordat de Gouden Koets koningin Beatrix van paleis Noordeinde naar het Binnenhof zou brengen. Van Geest kroop voor de gelegenheid in de huid van minister Ritzen en legde vanaf haar draagstoel de zweep over 'trage' studenten. Een plastische verbeelding van de pijnlijke bezuiniging uit de begroting van de minister van onderwijs waar de LSVb geen goed woord voor over heeft. (Foto Bram de Hollander)

Geen harde bezuinigingen, toch achteruitgang voor universiteiten

Wachtgeld en ziekteverzuim moeten omlaag, ziekteverzuim moet dalen

De budgetten voor onderwijs en onderzoek bij de universiteiten blijven dit jaar formeel onaangetast, vanwege de twee jaar oude afspraken uit het hoofdlijnenakkoord. Toch wordt er een bedrag bespaard dat tot 1996 oploopt naar 200 miljoen gulden. Die winst moet komen uit minder ziekteverzuim en wachtgeld, en uit hoger collegegeld voor 27-plussers. De universiteiten twifelen aan de "realiteitswaarde" van die bezuinigingen. Voor hun stijgend studentenaantal zien ze intussen geen geld terug.

Harde bezuinigingen hoefden de universiteiten niet te vrezen. Ze worden nog beschermd door de afspraak om het budget stabiel te houden. Toch zit er voor het w.o. op veel plekken pijn in deze begroting, want op zoek naar de broodnodige miljoenen blijkt minister Ritzen het hoofdlijnenakkoord maximaal op te rekken.

De meest directe bezuiniging op onderwijs en onderzoek is de inhouding van de prijscompensatie 1993, die trouwens de hele overheid treft. Universiteiten kunnen

in feite voor 26,5 miljoen gulden minder aan materiële uitgaven doen. Daarnaast wint de minister de komende jaren bijna evenveel geld door ondermeer oude overschotten bij de universiteiten weg te halen. In totaal snoeit hij zo 45 miljoen per jaar: ruim een procent van de 3,5 miljard die onderwijs en onderzoek kosten.

De indirecte ingrepen kunnen harder aankomen. Dat geldt vooral voor de opgelegde besparingen op 'inactief' personeel. De wachtgeld en voor het w.o. moeten in vier jaar omlaag van 250 naar 130 miljoen gulden - een extra daling met 65 miljoen. Daarnaast moet terugdringing van ziekteverzuim eerst 30,5 en dan jaarlijks 45,6 miljoen opleveren. Maar de universiteiten zien niet hoe het aantal inactieven nog sneller omlaag kan. Het onderwijs dreigt straks voor de bezuinigingen op te draaien - tenzij de uitkeringen zeer fors verlaagd worden.

Harde onderhandelingen liggen in het verschiet voor de korting van duizend gulden per 27-plusser, waarvoor Ritzen vanaf 1994 bij het w.o. 23 miljoen incasseert. Net als het hbo - waar de maatregel door de vele oudere studenten het hardst aankomt - hebben de universiteiten hier grote twijfels bij. Maar voert men de maatregel niet door, dan resteert een 'gewone' bezuiniging op het onderwijs.

De spanning in de universitaire begrotingen groeit op nog meer manieren. Zo zet Ritzen zijn plan door om de vier jongste

universiteiten (Tilburg, Maastricht, Rotterdam en Enschede) 30 miljoen extra te geven; de anderen moeten dat opbrengen. Bovendien stijgt het aantal studenten de komende jaren met vijf procent tot 181 duizend, zonder dat daar geld tegenover staat (volgens het hoofdlijnenakkoord gebeurt dat pas bij afwijkingen boven de 10 procent). En dan moeten universiteiten zich nog voorbereiden op tegenvallers door de tempobeurs: raakt een student straks buiten zijn schuld achterop, dan dreigt de instelling voor de kosten op te draaien.

Een vetpot is de nieuwe begroting dus niet voor de universiteiten. Nog minder geldt dat voor de academische ziekenhuizen, die een verwachte bezuiniging concreet gemaakt zien tot 30 miljoen gulden in '93 en daarna 50 miljoen per jaar. Dat is zes procent korting op hun budget; minister Ritzen denkt die te kunnen winnen door 'uitzuivering' van taken die meer op het terrein van zijn collega Simons liggen. Maar van hem wordt geen extra geld verwacht.

De versoering treft vrijwel de hele overheidssector. De enige troost voor de universiteiten is dat - anders dan in de jaren tachtig - de bezuinigingen klein genoeg zijn om geen grootscheepse reorganisaties af te dwingen.

HOP/Frank Steenkamp

Universiteiten tegen hoger collegegeld 27-plussers

De universiteiten voelen niets voor verhoging van het collegegeld voor studenten van 27 jaar en ouder. Het zou de toegankelijkheid van het hoger onderwijs voor een aantal groepen beperken. Minister Ritzen erkent dit.

De universiteiten moeten jaarlijks 23 miljoen gulden inleveren voor het onderwijs aan studenten van 27 jaar en ouder. De instellingen mogen dit van de minister terugverdienen door het collegegeld te verhogen. Zij mogen dit desgewenst ook verlagen. De gedachte is dat de instellingen hun onderwijsaanbod meer kunnen afstemmen op hun afnemers, bijvoorbeeld door oudere studenten duurdere, gecompriëerde deelcursussen aan te bieden.

"Daar komt niets van terecht", laat een woordvoester van de vereniging van universiteiten (VSNU) weten. De ervaringen met het aanbieden van commerciële cursussen zijn volgens haar slecht.

Een verhoging van het collegegeld is ook principieel onaanvaardbaar, aldus de VSNU. Het zal juist veel 27-plussers afschrikken, omdat zich daaronder niet de meest draagkrachtige studenten bevinden, zoals alloctonen en herintreders. Overigens vallen 27-plussers die nu recht hebben op een beurs buiten deze regeling. Het gaat om zo'n 12.000 van de 70.000 studenten ouder dan 26.

De maatregel werpt inderdaad een drempel op voor studenten die ouder zijn dan 26, erkent minister Ritzen. Die groep heeft voor hem echter de laagste prioriteit bij bezuinigingen. Toegankelijkheid van het hoger onderwijs is ook een verantwoordelijkheid van de universiteiten, aldus Ritzen.

De minister wijst ook naar de Open Universiteit, die een bezuiniging van 1 miljoen gulden in 1993 (oplopend tot 10 miljoen vanaf 1997) heeft verwerkt in gedifferentieerde collegegelden. De hoogte van het cursusgeld hangt af van de belangstelling en draagkracht van de cursisten. De Tweede Kamer moet dit akkoord tussen minister en Open Universiteit nog goedkeuren.

HOP/Pieter Evelein

Faculteiten strijden om de veertig extra onderzoeksplaatsen

De strijd om de veertig extra onderzoeksplaatsen die met ingang van 1994 structureel door minister Ritzen aan de Rijksuniversiteit Limburg zijn toegekend, is losgebarsten. In het voorstel van het college van bestuur krijgt geneeskunde niets, rechten "een fooi", en de andere faculteiten "te weinig".

De Limburgse universiteit is niet de enige die een cadeautje van de minister van onderwijs krijgt. In het kader van een herverdeling van onderzoeksgelden heeft Ritzen ongeveer dertig miljoen onttrokken aan het budget van de oudere gevestigde instellingen, en dit doorgesluisd naar de jongere universiteiten, die van Tilburg, Twente, Rotterdam en Maastricht. Daarmee is het historische onrecht van de verdeling van 1982, de eerste keer dat er B-plaatsen werden toegekend, wat de minister betreft wel ongedaan gemaakt. De vier 'kleintjes' (bij wie pas na '82 de groei van studentenaantallen inzette, terwijl de onderzoeksbudgetten dus achterbleven) zijn het daar niet geheel mee eens, maar kunnen weinig anders dan berusten. De gedupeerde universiteiten berusten allermint; de vijf grote onder hen hebben inmiddels een procedure bij de Raad van State aangespannen. Volgens de nieuwe systematiek krijgen Maastricht en Twente met ingang van 1994 voortaan elk vijf miljoen, Tilburg en Rotterdam ieder tien. In Maastricht wordt het gebakkelei in Den Haag niet afgewacht; hier zijn de faculteiten elkaar nu al in de haren gevlogen.

"Godgeklaagd"

De oudste faculteit van de RL, geneeskunde, wordt, zeer tegen haar zin, in het voorstel van het college buiten de operatie gehouden. Voor deze faculteit geldt al jaren een numerus fixus waardoor zij geen groei van studentenaantallen kent. Van scheefgroei tussen onderzoek en onderwijs zoals bij de overige vier faculteiten is dus geen sprake. Bovendien beschikken de medici in verhouding over veel meer B-plaatsen dan de andere faculteiten. Waar economie 16,5 plaatsen heeft, rechten 12,2, gezondheidswetenschappen 10,2 en algemene wetenschappen het tot nu toe met nul voorwaardelijk gefinancierde plaatsen moest doen, heeft geneeskunde een B-deel van 66 fte. Dit is vooral in het begin van de jaren tachtig vergaard toen geneeskunde eigenlijk nog de enige faculteit aan de RL was (de andere bestonden nog niet, of hadden nog geen onderzoeksprogramma omdat zij zich nog in een embryonaal stadium bevonden) en automatisch het leeuwedeel van de 75,8 onderzoeksplaatsen kreeg toegewezen, die de minister voor de RL had bestemd. Daarnaast krijgen de medici ook nog eens 43 B-plaatsen uit het vernieuwingsfonds dat is opgericht om gezondheidszorgonderzoek te stimuleren.

Ondanks dat het college geneeskunde buiten de operatie wil houden, 'claimen' de medici, tot ergernis van de andere faculteiten, wel extra plaatsen. Want ook de oudste faculteit zou zich in een achterstand situatie bevinden, betoogt directeur Edward Steur. Niet binnen de instelling, maar in vergelijking met de zusterfaculteiten. Bovendien heeft geneeskunde in het verleden een gedeelte van hun 'eigen' B-deel ten gunste van de andere faculteiten afgestaan. Dat wil ze nu graag terug. Daarover zijn volgens Steur ook afspraken gemaakt met de universiteitsraad.

"Ongehoord dat ze nog meer willen," vindt directeur René Verspeek van de economische faculteit. "Zij mogen toch tevreden zijn met zo'n riant positie. Wij gunnen hen die ook want ze hebben het waargemaakt op het gebied van onderzoek. Maar ze moeten de wereld niet op z'n kop zetten." De decaan van gezondheidswetenschappen, Louis Boon, vindt het "godgeklaagd" dat de faculteit waarmee hij zo nauw is verbonden nog plaatsen "uit de zak van de rest wil kloppen". Houdt geneeskunde vast aan haar 'claim', dan wil Boon ook de 66 plaatsen die de faculteit al

heeft, betrekken in de discussie en eventueel herverdelen. Want het is voor gezondheidswetenschappen evident "dat er ook na de verdeling van nieuwe B-plaatsen een volstrekt scheve verhouding blijft bestaan tussen geneeskunde enerzijds en de andere faculteiten anderzijds".

Fooi

De veertig plaatsen zullen dus, als het aan het college ligt, verdeeld worden tussen economie, rechten, algemene wetenschappen en gezondheidswetenschappen. Als verdeelsleutel heeft het college de te verwachten studentenaantallen per faculteit tot het jaar tweeduizend genomen. Het B-deel per faculteit is dus berekend naar rato van het A-deel (dit is het geld dat iedere faculteit ontvangt op basis van instroom van studenten en rendement voor basistaken op het gebied van onderwijs, onderzoek, beheer en voor vernieuwingen) en komt op het volgende neer: Gezondheidswetenschappen en economie krijgen respectievelijk 14,9 en 12,6 B-plaatsen toebedeeld. Hun totale B-deel komt daarmee op 25,1 en 29,1 fte. Algemene wetenschappen, dat tot nu toe nog geen onderzoek in de voorwaardelijke financiering had, krijgt er 8,3. De juridische faculteit moet het doen met 4,2 fte extra voor onderzoek (totale B-deel: 16,4).

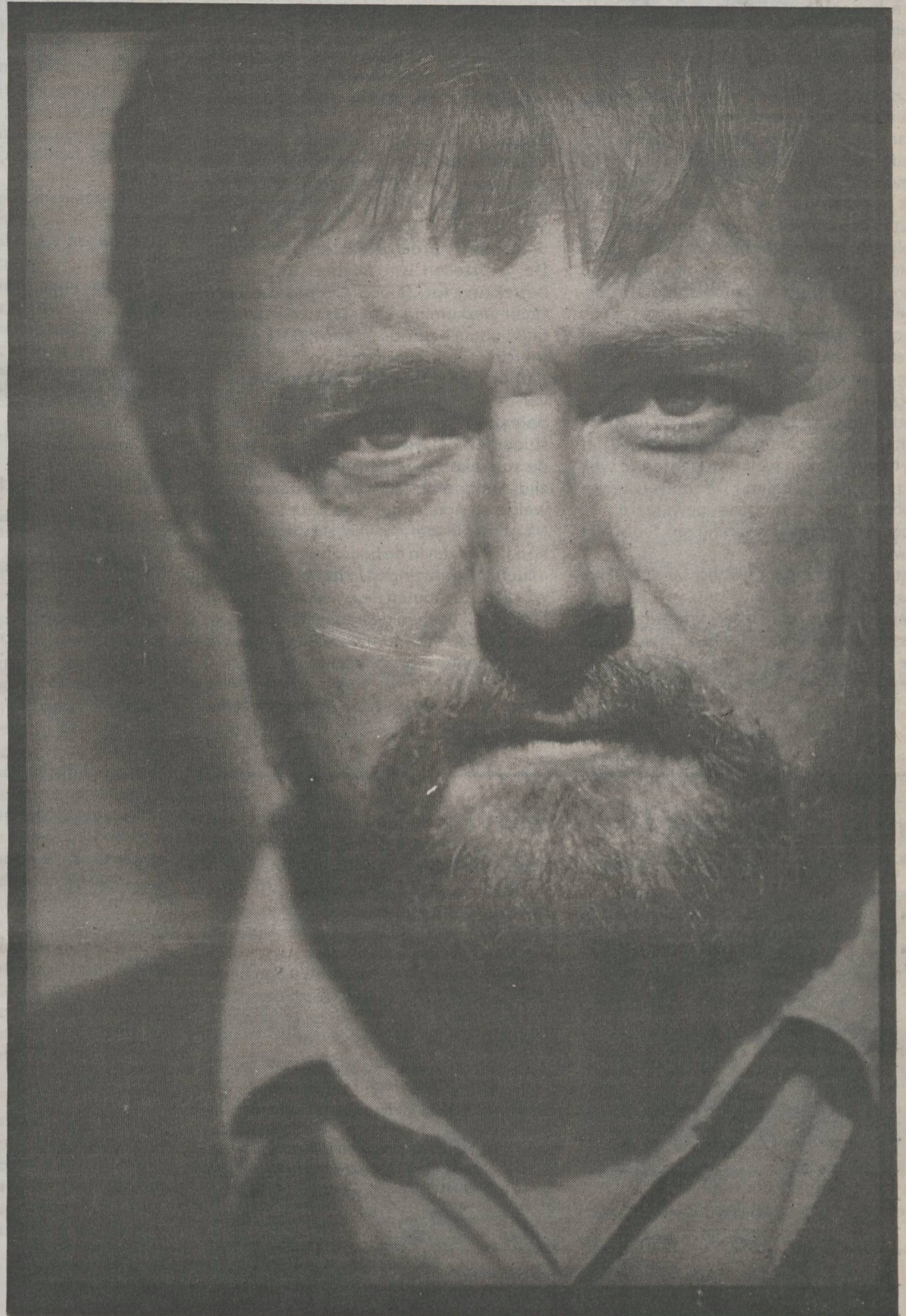
"Een fooi" noemt de directeur van de rechtenfaculteit, Appie Luermans, de 4,2 fte die zijn faculteit krijgt toegewezen. Hij begrijpt niet waarom de studentenaantallen plotseling het uitgangspunt voor verdeling zijn. Het B-deel werd toch juist altijd onafhankelijk van de instroom toegekend. Het is toch in het leven geroepen om "goed onderzoek" onafhankelijk van instroom of economische achteruitgang, veilig te stellen.

En als er al wordt gerekend met de in de toekomst te verwachten studentenaantallen, waarom wordt er dan ook niet gewerkt met het bekostigingsmodel van de toekomst. "In dat nieuwe model, waar nog niemand echt het fijne van weet, krijgen wij geld per student. Daardoor zal de omvang van onze staf groter uitvallen dan in het oude model. Want daar valt de juridische faculteit nog onder de alfa-normen en mag zij per 34,5 student maar één staf lid aanstellen."

Rechten had op zeker 8 extra B-plaatsen gerekend. "Het uitgangspunt was toch gelijke ontwikkelingskansen. Met die fooi van vijf ton frusteer je de ontwikkeling van ons onderzoeksinstituut Metro en blokkeer je de onderzoeksschool die daar eigenlijk uit zou moeten groeien." Dreigend vervolgt Luermans: "Ik verwacht dat het college zijn plannen bijstelt. Zo niet, dan hebben wij met het college een bestuurlijk probleem."

Zover zal Ben van Wersch, directeur van algemene wetenschappen, het nooit laten komen. Hij kan leven met het voorstel, al voelt zijn faculteit zich ook te kort gedaan. Algemene wetenschappen verdient minimaal één B-plaats meer, is de mening van Van Wersch. Hij baseert zich op de taken die de faculteit in de toekomst zal moeten uitvoeren op het gebied van onderwijs, onderzoek, internationalisering en verdere uitbouw van de faculteit. "Je kunt niet alleen rekenkundig te werk gaan bij het bepalen van het aantal extra plaatsen per faculteit. Je moet ook beredeneren hoeveel fte je nodig hebt voor het werk dat gedaan moet worden. Dan komen wij hoger uit."

Het collegevoorstel is in de ogen van algemene wetenschappen ook veel te statisch. De hele verdeling van de onderzoeksplaatsen ligt nu vast tot het jaar 2000 waardoor dynamisch inspelen op even-

Faculteitsdirecteur rechten, Appie Luermans: "Ik verwacht dat het college zijn plannen bijstelt. Zo niet, dan hebben wij met het college een bestuurlijk probleem."

(Foto: Franco Gori)

tuele uitbouwprojecten niet mogelijk is. De faculteiten economie en gezondheidswetenschappen, die samen goed zijn voor 27,5 plaatsen, lijken nog het meest tevreden met de verdeling. Al was het volgens de economen idealer geweest wanneer niet alleen de studentenaantallen, maar ook de kwaliteit van het onderzoek bepalend was geweest voor de toekenning. Maar zij beseffen dat het niet gemakkelijk is om het niveau van onderzoek binnen de verschillende disciplines met elkaar te vergelijken.

Belachelijk

Het laatste woord is dus nog niet over de voorlopige verdeling gezegd. De faculteiten zijn nu aan zet. Zij kunnen hun grieven en wensen schriftelijk en in een bilateraal overleg met het college kenbaar maken. Bovendien moeten zij aangeven hoe zij de extra B-delen denken te besteden. Deze bestedingsvoorstellen moeten vergezeld gaan met een oordeel van onafhankelijke deskundigen over de kwaliteit van het onderzoek.

Deze laatste eis is volgens Luermans "belachelijk". "Het is toch des faculteits om te

oordelen over de inzet van de onderzoeksmiddelen, het is niet de taak van het college van bestuur een programmavoorstel van een faculteit te toetsen."

Ook de decaan van gezondheidswetenschappen begrijpt de eis van het college niet. "Vijf jaar geleden is de beoordeling van B-plaatsen vooraf afgeschaft en vervangen door een beoordeling achteraf. Het is vreemd dat het college wel zo'n ex ante beoordeling eist." Hij vindt dat je net zoals in de normale procedure het onderzoek na vijf jaar op zijn kwaliteit moet beoordelen.

Riki Janssen

draaien op voor laag studietempo

Studenten die te langzaam studeren, worden daar vanaf volgend jaar hoe dan ook voor gestraft. Er rest hun één schrale troost: mogelijk draait hun universiteit of hogeschool op voor het te lage studietempo.

Met ingang van volgend studiejaar moet een student in zijn eerste inschrijvingsjaar minimaal vier studiepunten halen. Dit aantal wordt wellicht verhoogd als blijkt dat studenten niet sneller gaan studeren, kondigt Ritzen aan in zijn wetsvoorstel Studievoortgangcontrole. In het tweede jaar (dat ook de herkansing van de propedeuse kan zijn) wordt de norm in elk geval veel hoger. Dit najaar wordt duidelijk hoeveel.

Het is de vraag of alle studieprogramma's volgend studiejaar het vereiste studietempo mogelijk maken. De minister denkt van wel. Desnoods kan de student in beroep gaan bij de commissie van beroep voor de examens, als hij vindt dat hij niet "redelijkerwijze met een normale inspanning" aan de norm kan voldoen.

Ritzen maakt in zijn wetsvoorstel ook korte metten met de bezwaren van de universiteiten tegen de tempobeurs. Ritzen wil dat zij hem vertellen welke studenten te weinig punten behalen. De universiteiten hebben dat totnogtoe geweigerd. Zij noemen de plannen van Ritzen "volstrekt onverantwoord".

Het wetsvoorstel spreekt echter duidelijke taal: een maand na afloop van het studiejaar moet de Informatiseringsbank weten wie de norm niet heeft gehaald. Is die informatie niet binnen, dan gaat de minister er vanuit dat de student op sche-

ma ligt. Blijkt dit achteraf toch niet zo te zijn, dan moet de universiteit de onterecht uitgekende beurs aan de minister terugbetalen. Overigens overlegt de minister nog met de universiteiten over de wijze waarop zij de gegevens moeten aanleveren.

Er resten de student enkele marginale vluchtroutes. Wie tijdens het eerste jaar van studie verandert, mag de punten van oude en nieuwe studie bij elkaar optellen. Wie zich voor 1 januari uitschrijft als student, hoeft zijn beurs niet terug te betalen. De voorstellen van minister Ritzen met betrekking tot de beurzen bevatten één tegemoetkoming aan de studenten, zo blijkt uit de begroting voor 1993. Hij wil in principe elke student de mogelijkheid bieden om, onafhankelijk van het inkomen van de ouders, een bedrag boven de basisbeurs te laten lenen. Dat is prettig voor studenten van wie de ouders te weinig aan de studiekosten willen bijdragen. Anderzijds kunnen ouders dan ook makkelijker weigeren nog langer mee te betalen. Naast de invoering van de tempobeurs kondigt Ritzen in de begroting nog enkele andere bezuinigingen in het hoger onderwijs aan. Zo moeten de universiteiten jaarlijks 23 miljoen, en de hogescholen 46 miljoen gulden inleveren voor het onderwijs aan studenten van 27 jaar en ouder.

HOP/Pieter Evelein

In Memoriam Paul Sporken

Vandaag bereikte ons het bericht van het overlijden van onze vriend en oud-vak-

groepvoorzitter Paul Sporken. Na zijn jarenlange worsteling met de onbillijkheden van het leven en lijden past ons slechts diepe stilte. Stilte, die getekend is door eerbied en bewondering voor zijn instelling en activiteiten als ethicus en als pastor, die hij tot kort voor zijn dood wist vol te houden. Onze gevoelens sluiten aan bij de droefenis van zijn familie, vrienden, kennissen en alle anderen die bij hem steeds een open deur en gastvrij onthaal ontmoetten. De herinnering aan Paul en de vele geschriften die hij naliet zullen ons nog lang inspireren.

Ingrid Lathouwer-Chambille en Arie van der Arend, Vakgroep Gezondheidsethiek en

maar niet door studenten

Het ministerie van onderwijs heeft "sterke aanwijzingen" dat de studenten een ondergeschikte rol spelen in de toename van het aantal treinreizigers in spitsuren. De gemiddelde toename van het spitsvervoer is hoger dan de stijging van het reizen door studenten.

Dit blijkt uit de voorlopige resultaten van een onderzoek van het ministerie van Verkeer en Waterstaat. Hoewel het ministerie weigert concrete cijfers te noemen, zijn deze volgens een woordvoerder van minister Ritzen "relevant" voor de onderhandelingen over een nieuw contract. Het huidige contract loopt 1 september 1994 af. Aangenomen mag worden dat het onderzoek de bewering van de Nationale Spoorwegen weerspreekt dat voornamelijk studenten verantwoordelijk zijn voor de toegenomen drukte tijdens spitsuren. De NS zullen dit najaar de resultaten van een eigen onderzoek openbaar maken. Beide onderzoeken zullen een rol spelen bij de verlenging van het contract, zo hebben betrokken afgesproken.

HOP/Pieter Evelein

Belgen nemen stufi mee naar Nederland

Vlaamse studenten die in Nederland, en Nederlanders die in Vlaanderen willen studeren kunnen voortaan hun studiebeurs meenemen. Minister Ritzen en zijn Vlaamse collega Van den Bossche bereikten daarover in juni een akkoord. De regeling gaat op 1 augustus 1993 in. Voor Vlamingen die hier komen studeren gaat het Nederlandse ministerie van onderwijs het collegegeld betalen.

Het akkoord vergroot de aantrekkingskracht van de RL voor Vlaamse studenten. Tot nu toe betekende over de grens studeren bijna automatisch verlies van de Belgische studiefinanciering. Alleen voor studies die in België niet voorradig zijn deelde de Vlaamse minister een beurs uit. Veel Vlaamse studenten aan de RL, enkele tientallen, komen uit het grensgebied: Maastricht is voor hen dichterbij huis dan Vlaamse universiteitssteden als Antwerpen of Leuven.

Een andere reden om voor een studie in Maastricht te kiezen is het probleemgestuurd onderwijs. Het Belgische universitaire onderwijs is op de klassieke leest geschoeid: veel colleges en practica en daarbij nog eens eindeloos ploeteren. Ook de verhouding tussen docent en student is veel traditioneler.

Leonard Blom

Bij de pakken neer en wegwezen

1. Toen ik gisteren op de televisie *Bosnische vluchtelingen* zag, moest ik opeens aan mij zelf denken. Nee, dat is geen smakeloze opmerking. Deze week heb ik weer eens gedwongen moeten inpakken. Minister Hirsch Ballin die ziet het goed: ontbeemd dat is het juiste woord bij de juiste status. Ik ben met mijn gebele intellectuele gemeenschap slachtoffer van een facultaire sanering die de laatste haarden van geneeskundig en gezondheidswetenschappelijk verzet in de binnenstad gaat opruimen. Door de chaotische toestanden van de afgelopen maanden die zelfs minister Ritzen noopten tot een bliksembezoek aan het versterkte Faculteiten II - hoofdkwartier bij de uitvalswegen naar het noorden, hebben wij ons in de Abt- en Kapoenstraat en het Keizer Karelplein langer staande moeten houden dan voorzien. Het was niet eenvoudig. Losgeslagen troepen juristen en economen dreigden voortdurend ons met geweld te verwijderen. Op het moment dat ik dit schrijf, weet ik niet of onze konvooien morgen veilig het nieuwe thuisland *Randwyck* zullen bereiken. De toegezegde bescherming van het door de vijand overheerste College van Bestuur zegt mij niet zo veel. Misschien vormen deze woorden mijn laatste column.

2. Al eens eerder heb ik in de *Observant* verteld over mijn opmerkelijke aantal verhuizingen, 16, 17 of 18 verplaatsingen heb ik er na morgen opzitten, gemiddeld één per jaar. De verschillende aantallen worden niet veroorzaakt door geheugenverlies, maar door een probleem van definitie. Veel profijt heb ik gehad bij de nadere precisering van het heldere artikel van H. Beyer en L. Vredevoogd, "Internal removals in non-profit organisations: problems of measurement and long-term policy formulation" (*International Archives of Removological Research*, 12(1991)1003-7). Wanneer ik hun criteria toepas, moet ik het op 16 verhuizingen houden. Op 1 januari 1990 had ik het gevoel eindelijk thuis te komen in de Abtstraat 4, vlak in de buurt van universitaire gebouwen, alvast tegenover het verzorgingshuis van mijn keuze en studenten alleen na afspraak over de vloer. Maar niks hoor, weer sta ik bepakt en bezakt voor U. Er treedt wel wat verbetering op. Zo sleep ik deze keer nog slechts veertien al in jaren niet geopende verhuisdozen mee. Er is mij verzekerd dat ik nu op weg ben naar mijn laatste ambtelijke rustplaats. Slechts ziekte, versterf, VUT of pensioen kan naar men zegt een einde maken aan mijn verblijf in kamer 2092 in het Faculteiten I gebouw: het oude, nog met bakstenen en openslaande ramen gebouwde optrekkje uit 1983 op *Randwyck*. Laatste verblijf: wedden van niet!?

3. Van verscheidene kanten heeft men mij benaderd met de vraag of ik - nu ik toch in de verstrooiing ben gedrongen - het niet vervelend vind dat ik niet in Faculteiten II ben gebuisvest, het fraaie en in zijn formaten niet geheel onopvallende pand tussen ziekenhuis en verkeer. Een eerlijk antwoord is hier op zijn plaats. Neen, ik zing en ik fluit, jubel het uit dat deze beker aan mij is voorbij gegaan. Ja, het hoogste lied en uit volle borst. Jullie willen een verklaring? Goed dan.

Ten eerste is er mijn hang naar schoonheid. Verdornd, jullie zullen het niet geloven, maar van buiten vind ik het een mooi gebouw. Zolang ik er niet in woon, mag ik er vaak heen. En dan zie ik het complex van allerlei hoeken voor mij opdoemen.

Ten tweede - en daar draait het om - is er mijn geloof in de wetenschap. Ik durf het bijna niet toe te geven: de nieuwbouw is opgenomen in een landelijk experiment. In het geheim heeft de laatste jaren een ministeriële commissie een studie gemaakt van de Productiviteit en Kwaliteit van de Arbeid in Nieuwe Universitaire Gebouwen. In Zoetermeer was men verontrust geraakt door een tweetal harde onderzoeksgegevens:

- Vooral in probleemgestuurde onderwijsinstellingen wordt meer uit het raam gekeken dan goed is voor het schrijven van artikelen en het bijwonen van tutorgroepen.

- De beoogde concentratie van studenten en medewerkers in één enkel gebouw leidt vaak tot meer onderling verkeer dan men voor wenselijk houdt.

De commissie heeft na rijp beraad twee oplossingen aan het bouwplatform voorgesteld.

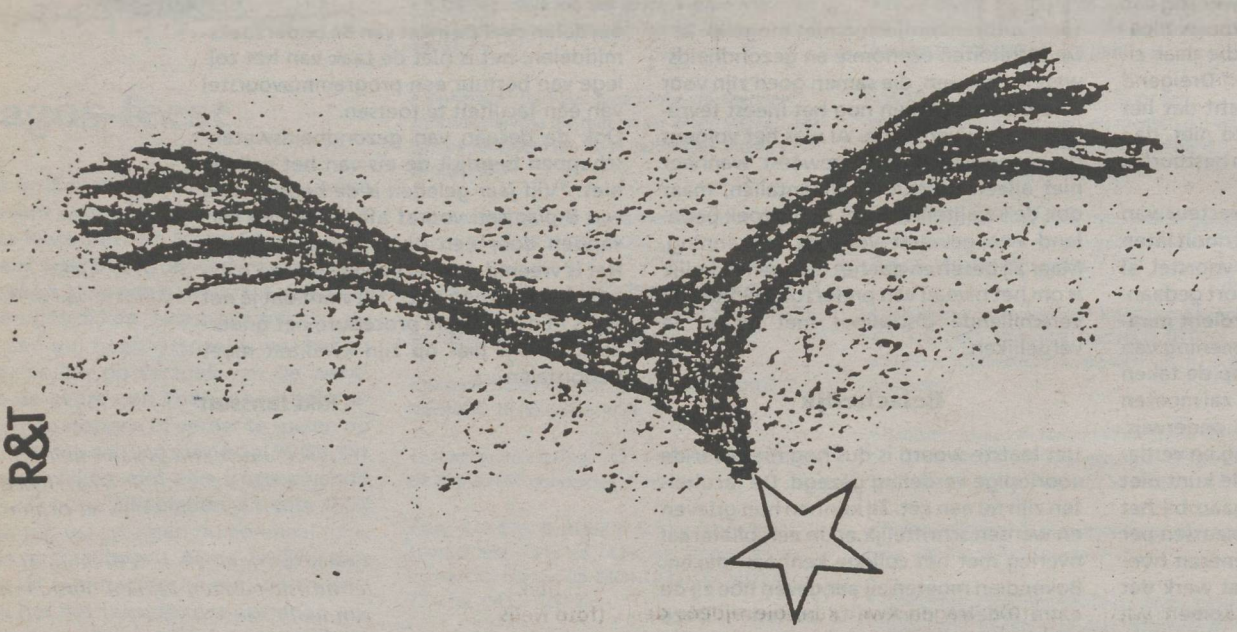
- Het naar buiten kijken wordt minder bij zogenaamde depressiebeglazing, waardoor het altijd half november lijkt.

- Het onderling verkeer wordt sterk bemoeilijkt door lintbebouwing in plaats van dorpskernvorming.

De minister heeft bewilligd in een experiment waarbij dit jaar vier gebouwen in verschillende universiteiten in gebruik worden genomen waarin met deze principes wordt rekening gehouden. Helaas lootte de RL voor de plus variant, depressiebeglazing en 200 meter lange gangen. Als lokaal onderzoeker in het landelijk team ben ik er toch niet rouwig om. Volgens de theorie moet de productiviteit van de arbeid sterk stijgen. Uit Faculteiten I houd ik jullie in de gaten; meer wil ik er niet over kwijt.

Hans Philipsen

MASTRISJT RETOUR A PARIS

20.09.92: STEMMEN ALS GOD IN FRANKRIJK

Vakgroepen positief over spreiding van co-schappen

Het voorstel om de co-assistentenschappen aan de medische faculteit te spreiden over de jaren drie tot en met zes zijn over het algemeen 'positief' tot 'zeer positief' onthaald door de vakgroepen. Tegelijkertijd hebben de groepen echter zoveel kanttekeningen bij het plan geplaatst, dat het nog zeer onduidelijk is hoe de hervorming van het medisch onderwijs zal uitpakken.

Vlak voor de zomervakantie lanceerde de Studierichtingscommissie het voorstel (voorbereid door de commissie 'Praktisch-medisch onderwijs 1-6) om een einde te maken aan de strikte scheiding tussen de theoretische vorming in de eerste vier jaar en de praktijkopleiding in de laatste twee jaar. Spreiding van de co-assistentenschappen over de jaren drie tot en met zes zou de motivatie van de studenten moeten verbeteren, vond de commissie in haar tussenrapportage, die ter discussie aan de faculteit is voorgelegd. Over een maand zal er een nader uitgewerkt voorstel volgen.

De portefeuillehouder onderwijs in het faculteitsbestuur, prof. A. Nieuwenhuijzen Kruseman, gaf vorige week tijdens een symposium over de hervormingsvoorstellen een overzicht van de reacties van de vakgroepen. Veel groepen, die het plan overigens toejuichten, vrezden dat de vroege stages in het ziekenhuis en de huisartsenpraktijk veel meer begeleiding vereisen, zodat de onderwijsbelasting van de docenten sterk toeneemt. Het idee om enkele stages, die tot nu toe verplicht zijn, facultatief te maken, stuit op grote bezwaren van de betreffende vakgroepen, maar volgens Kruseman is het onvermijdelijk dat er een zekere selectie plaatsvindt, aangezien de specialismen sterk in aantal zijn gegroeid. In de reacties van de vakgroepen wordt ook gewezen op het gevaar dat de student, die zich vanaf het derde jaar telkens op een co-assistentenschap moet voorbereiden, zo praktijkgericht gaat denken, dat de theoretische vorming

naar de achtergrond verschuift. De kennis zou zich dan heel anders ontwikkelen dan de bedenkers van het probleemgeoriënteerd onderwijs altijd voor ogen heeft gestaan. Verder zijn er tal van bijkomende bezwaren aangevoerd. Zo zou de patiënt gedegradeerd worden tot een 'motivatiekonijn' voor minder gemotiveerde studenten, zouden studenten nog te jong zijn en zich door gebrek aan theoretische kennis te onzeker voelen om op een zinnige manier met patiënten om te gaan. En tenslotte zouden de vroege stages de Maastrichtse opleiding nog meer de reputatie van buitenbeentje bezorgen, die nu al de internationale uitwisseling bemoeilijkt.

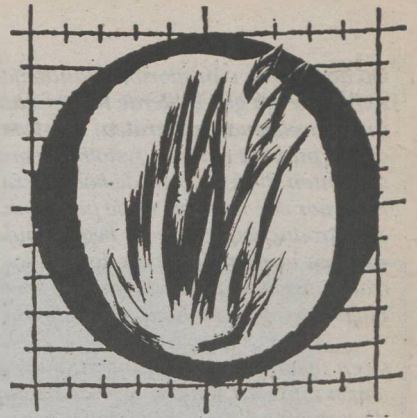
Tijdens de discussie met de zaal bleek inderdaad dat bij veel docenten en studenten de angst leeft dat een derdejaars te jong en te onzeker is om met patiënten om te gaan. „Ik kan U zeggen dat ik als voorzitter van de dagelijkse commissie voor de examens nu al veel studenten bij me krijg die de co-schappen zo lang mogelijk willen uitstellen of die eerst nog eens wat anatomie willen doen omdat ze zich niet rijp voor voelen voor de praktijk. Dat is geen gering aantal,“ waarschuwde prof. J. Drukker. Studenten in de zaal bevestigden die constatering. Als remedie werd van alle kanten aangevoerd dat de training van docenten beter moet geschieden om een ouderwetse meester-gezelverhouding in ere te herstellen.

Er werden diverse alternatieven gehoord om de studie in de eerste fase interessanter te maken door er praktischelementen in te

brengen. Zo werd er gepleit voor 'junior co-schappen', een model aan de andere faculteiten in Nederland is beproefd, maar weer is afgeschaft omdat het tot verwarring zou hebben geleid tussen 'junior-' en 'senior'-assistenten. Nieuwenhuijzen Kruseman liet zelf doorschemeren dat er eventueel valt te praten over co-schappen vanaf het vierde in plaats van het derde jaar. Prof. J. W. Arends, die samen met Nieuwenhuijzen Kruseman een verkenningsreis heeft gemaakt langs de medische faculteiten van Sherbrook, McMaster en Harvard, brak een lans voor het Harvard-model, waar volgens hem een ideale mengvorm van theorie en praktijk is gerealiseerd. De nadruk wordt enerzijds gelegd op basisvakken en anderzijds op de casuïstiek. Vooral de uitputtende manier waarop de casus beschreven zijn en de enorme hulpbronnen waartoe iedere student via een on-line-verbinding toegang heeft, hebben Arends doen watertanden. Daarnaast was het Arends opgevallen hoe gemotiveerd de docenten waren: „Er wordt gevochten om een rolletje in het onderwijs.“

Om uit te maken welke specialismen voortaan wel of niet als een verplichte stage in het curriculum moeten voorkomen, werd gepleit voor een grondige discussie over de inhoud van het medisch kerncurriculum, dat al sinds 1947 niet meer veranderd is. Die discussie zou dan op landelijk niveau moeten worden gevoerd.

Jacques Herraets

Weg ermee

Soms gebeurt het dat ik geen mening heb; dat ik nog steeds niets zoek, terwijl anderen al lang iets vinden. Mijn buurman legt zijn mening op tafel en leunt ontspannen achterover. De mening knispert nog wat na: een prop cellofaanpapier die geen prop wil zijn. Ze glimt. Ze is de verpakking van iets diepers: van de Mening, die de mening mogelijk maakt. Die zal ik zelfs niet vernemen als de vergadering afgelopen is. De notulen zullen geen vat op haar krijgen. Welke voorzitter zal de Mening arresteren? Zij is onschendbaar.

Ik heb geen mening, denk ik. Misschien heb ik wel waarden. Zal ik daar iets over zeggen? Mag dat? Een waarde is geen mening, al denken sommigen van wel. Weg met de meningloze, zegt het reglement dat zelf geen mening heeft, omdat het objectief moet zijn. Een mening moet je hebben, en als het even kan een interessante. Een interessante mening, wie die heeft heeft tenminste karakter. Je hoeft niet te Menen wat je meent, als je het maar meent. houd ik mij voor. Het begin van een mening?

Meaning, denk ik. En: significance. Ik heb geen mening. Zal ik eens proberen 'betekenis' te geven? In plaats van een mening? Is dat een idee misschien?

Ik heb een idee, hé, een idee. Wat is jullie mening over mijn idee? Geen idee? Wat betekent je ja en wat betekent je nee? Meen je dat nou? Je snapt niet goed wat ik bedoel? Met wat ik zei? Ik zei niks speciaals, ik bedoel daar niks mee. Snap je? Het gaat om een idee.

Hoe bedoel je: 'Wat bedoel je met je idee?' Waarom zeg je nou ineens 'ideetjes, je hebt wel meer van die ideetjes'? Verborgene agenda? Wat 'verborgene agenda'? Ik geloof echt niet dat ik iets anders bedoel dan ik zeg. Het idee! Meen jij van wel? Ik heb geen idee, ik heb geen idee. Ik gaf zo maar een eh, zonder iets te bedoelen hoor. Nee, dat meen ik serieus. Ach geef daar nou toch niet zo veel betekenis aan, ik denk gewoon een beetje hardop. - Meningsvorming? Ja meningsvorming misschien. Ik dacht toch dat het daarom ging. Ideeënvorming. We komen hier toch niet met kant en klare meningen, hoop ik. Dat kan toch niet de bedoeling zijn? Wat dan de betekenis is van deze vergadering? Ja dat moet je mij niet vragen, ik heb er niet om gevraagd. Ja dat meen ik te mogen zeggen.

Ik heb langzamerhand geen idee meer, hoor. Als het zó moet. Zo net dacht ik nog even dat we er uit zouden komen, als ieder maar zou zeggen wat bij vond. Ja dat meen ik serieus. Ik bedoel we kunnen toch niet blijven praten? We zullen toch minstens met een opvatting moeten komen? Zo heb ik de brief tenminste gelezen ja. Een opiniërende ronde. Ik meende toch echt dat dat de bedoeling was. Dacht je niet?

Gerard Essed als stagebegeleider met co-assistent: vier handen op een buik (foto Nelis Tutkey)

voor voor gepleit korte theoretische momenten in de co-schappen op te nemen, bijvoorbeeld in de vorm van theoriemiddagen of terugkomdagen, waar de co-assistent de vragen kwijt kan, die tijdens de stage bij hem zijn opgekomen en waar we meer algemene thema's kunnen behandelen."

Jacques Herraets

Klinisch coördinator prof. G. Essed

„Hoofd koel houden“

In de ogen van de huidige coördinator van het klinisch onderwijs, prof. Gerard Essed (Gynaecologie en Obstetrie), wordt in de discussie over de hervorming van het praktisch medisch onderwijs een kanon te voorschijn gehaald om op een mug te schieten.

Hij is het ermee eens dat er problemen bestaan: de medische studenten zijn in de eerste fase van de studie te weinig gemotiveerd, omdat zij in die fase een overdaad aan theoretische kennis krijgen bijgebracht zonder dat ze die aan de praktijk kunnen toetsen. In de tweede fase wordt het probleem omgekeerd, omdat daar hoofdzakelijk praktische kennis wordt bijgebracht zonder gelegenheid voor een theoretische bezinning. De commissie kon dus meer om het ei van Columbus heen: verschuif co-schappen naar het derde en vierde jaar en verschuif enkele theoretische blokken naar het vijfde en zesde jaar. Met die oplossing is Essed minder gelukkig: „Ik vrees dat we daarmee onnodig risico's lopen. We hebben hier een goed curriculum. Dat is in diverse rapporten vastgesteld, het laatst door de visitatiecommissie. Dat is geen reden om op je lauweren te gaan rusten, maar wel een reden om heel voorzichtig te zijn met veranderingen. In zulke situatie moet je het hoofd koel houden“

Volgens Essed riskeert men met de spreiding van de stages over het derde tot en met zesde jaar vooral een desintegratie van het curriculum: studenten geven vanaf het derde jaar voorrang aan het voorbe-

reidende blok van hun co-schap, dat dus sterk op één vak is gericht: „Bovendien vrees ik dat een belangrijke doelstelling van de stage, het verwerven van klinische competentie, niet uit de verf komt in een zo vroeg stadium van de studie. Daarvoor is een student in die fase nog te weinig getraind. En als die stage dan voorbij is, krijg je geen tweede kans meer om die competentie op te doen. Je ziet nu al bij vijfdejaars dat ze daar moeite mee hebben, zeker als de begeleiding te wensen overlaat. Ik vrees dat de prijs die we gaan betalen voor deze oplossing hoger is dan de winst die we ermee kunnen boeken. Bovendien krijg je het motivatieprobleem in de laatste fase toch terug, als je studenten tussen de co-schappen door weer eens moet dwingen zes weken achtereen op hun kamertje achter de boeken te zitten.“

Als je dan toch de student beter wilt motiveren door hem met de praktijk in aanraking te brengen, bestaan er ook mogelijkheden die de huidige opbouw van het curriculum sparen, denkt Essed: „Je kunt denken aan veel kortere praktijkperiodes in de kliniek: een dag, twee dagen, misschien een week, maar geen co-schap van twaalf weken.“

Wat Essed betreft had het zwaartepunt van de voorstellen meer moeten liggen op een betere begeleiding van co-assistenten, die nog te wensen overlaat. Studenten zouden alleen al meer tijd moeten krijgen om zich op hun stage voor te bereiden: „Het mag eigenlijk niet voorkomen dat iemand die vrijdagavond zijn stage gynaecologie beëindigt, maandagochtend bij dermatologie moet beginnen. Toch gebeurt dat regelmatig. Ik heb er al vaker

Wiel Kusters

Op de tribune van sporthal Randwijck staat een grote kooi. Achter de wit geschilderde tralies staat een lange rij indrukwekkende apparaten. Een leek zou er een martelkamer of een praktijk van een fysiotherapeut in herkennen. Maar de studenten die zich voor de kooi verzameld hebben, komen niet voor een therapie of de pijnbank. Zij zijn deelnemers aan de introductiecursus voor beginnende fitnessers. In drie lessen van een uur leren zij van docent Rob Kok de apparatuur, de trainingschema's en de trainingsmethoden kennen. Daarna mogen ze op eigen houtje aan de apparaten trekken.

Geen apparaat wordt aangeraakt voor de spieren soepel en warm zijn. Het rennen over de tribune, op de maat van discostampers die het BOMmen beneden in de hal begeleiden, brengt de eerste zweetdruppels op de voorhoofden en gooit de spieren los. Dan nog even rekken en het echte werk kan beginnen.

De trainer verzamelt de studenten rond de apparaten voor borst- en buikspieren want die waren de vorige keer nog niet aan bod gekomen. Hij doet voor hoe je op dat ene kleine buikspierbankje je vetrollen kan wegpesten. Benen scharen, fietsen in de lucht, benen schuin optrekken of gewoon met je bovenlichaam opkomen.

Voor het trainen van de borstspieren staat er echt apparaat. Ellebogen op schouderhoogte, de onderarmen tegen de kussens aan duwen zodat de ellebogen naar elkaar toe bewegen. "Hou je rug recht, niet hol, druk je hele lichaam tegen de leuning, adem uit bij elke krachtsinspanning want anders ga je op je ingewanden persen, en zorg er voor dat je spieren gespannen blijven", doceert Kok. Ontspannen mogen de spieren tijdens een serie nooit. Dus gewichten die naar beneden knallen zijn uit den boze.

Bij andere oefeningen, bijvoorbeeld het roeien of het "onderarmen-apparaat", zijn gestrekte benen of armen taboe. In een gestrekt arm of been kunnen de spieren namelijk geen klappen opvangen, waardoor alle krachten direct door de botten opgevangen moeten worden. En daar komen heel snel blessures van.

Sacha Simons (21) vijfdejaars economie en gezondheidswetenschappen zit uit te puffen van een serie van vijftien krachtsinspanningen aan het borstspierapparaat. "Ik

(Foto Nelis Tutkey)

heb een half jaar niet gesport waardoor mijn conditie echt op nul staat. Nu wil ik zo snel mogelijk weer op mijn oude niveau zijn." Deze tweede les valt haar wel zwaarder dan de eerste. "Ik heb nu meer moeite met het afmaken van een serie maar dat komt natuurlijk omdat de doorbloeding van mijn spieren nog niet optimaal is."

"Wat is nu weer de bedoeling van dit ding?", roept Jo de Paepe (22) derdejaars geneeskunde wanhopig terwijl hij in zijn gebloemde broek plaatsneemt op wat mij overduidelijk een roei-apparaat lijkt. Geduldig legt Kok uit hoe het werkt. "Benen strekken, armen strekken, armen buigen, benen buigen". Dat had hij toch ook wel zelf kunnen bedenken. Een meisje op een fietscomputer ziet opeens op het scherm zijn haar hartslag halveren. Gelukkig, ze valt niet dood neer. Even het klemmetje beter aan het oorleel vastmaken en haar hart klopt weer als vanouds. Haar buurvrouw zit al vijf minuten als een bezetene te trappen alsof ze de Keuteberg aan het beklimmen is. Een blik op haar schermje leert dat ze pas 28 calorieën heeft verstoekt. Dat zijn slechts drie koekjes.

Gewichten vliegen op en neer, het wiel van het roei-apparaat lijkt wel een ventilator. Als alle apparaten nou eens op een grote dynamo aangesloten konden worden. Dan zou met al die energie een heel jaar lang gratis de sporthal verlicht en misschien zelfs wel verwarmd kunnen worden. Leuk, straks kan de korfbalclub spelen onder lampen die branden op de bierbuiken van studenten.

De les wordt afgesloten met een cooling down. "Ik wil absoluut niet hebben dat je rechtstreeks van een apparaat ze de straat op rent," spreekt Kok zijn leerlingen toe terwijl hij een paar stretch-oefeningen voordoet.

Daarna vullen de studenten hun trainingsschema's in. Hierop kunnen ze per apparaat bijhouden wat hun ideale hef-gewicht is en hoe vaak ze dat omhoog kunnen krijgen. Ze kunnen ze

precies nagaan hoe hun spieren zich ontwikkelen. Als de studenten hun schema's in de kaartenbak hebben gestoken, komen er een paar wandelende kleerkasten de kooi binnen. Die hebben geen introductiecursus meer nodig.

Chris van der Grinte

De Stichting RIAGG/Vijverdal-combinatie is ontstaan uit een fusie van de RIAGG Maastricht en het Psycho-medisch Streekcentrum Vijverdal Maastricht.

Vanaf 1 januari 1992 is bestuur en directie van beide instellingen ondergebracht in de Stichting RIAGG/Vijverdal-combinatie. RIAGG en Vijverdal streven er naar om de geestelijke gezondheidszorg zo vorm te geven dat er een overzichtelijk geheel ontstaat van op elkaar afgestemde ambulante en klinische geestelijke gezondheidszorg functies. De strikte scheiding tussen ambulante en klinische geestelijke gezondheidszorg zal langzaam vervagen.

Regionale en academische geestelijke gezondheidszorg op maat.

De stichting RIAGG/Vijverdal-combinatie werkt samen met de Rijksuniversiteit Limburg, het Academisch Ziekenhuis Maastricht, het Maasland ziekenhuis en het RIAGG in Sittard, het RIBW Heuvelland en Maasvallei en kent diverse samenwerkingsrelaties met instellingen op het gebied van dagactivering en dagstructurering, zwakzinnigenzorg, kinder- en jeugdzorg, verslavingszorg.

De stichting RIAGG/Vijverdal-combinatie heeft 725 personeelsleden, een jaar-budget van 54 miljoen, een erkenning voor 415 bedden en 64 deeltijdbehandelingsplaatsen, 10.000 poliklinische en 50.000 ambulante contacten per jaar.

stichting RIAGG / VIJVERDAL combinatie

organisatie voor regionale en academische geestelijke gezondheidszorg in Heuvelland en Maasvallei

In verband met zwangerschapsverlof van een van onze, op de PAAZ afdeling van het Academisch Ziekenhuis Maastricht gedetacheerde, assistent geneeskundige in opleiding Agio, ontstaat met ingang van 16 oktober a.s. de vakanture voor :

ARTS-ASSISTENT

niet in opleiding m/v
in tijdelijk dienstverband (100%)
tot medio: februari '93.

Betrokkene wordt gedetacheerd op de PAAZ afdeling van het Academisch Ziekenhuis Maastricht en zal onder supervisie van de hoofdbehandelaar een bijdrage leveren aan o.a. diagnostiek en behandeling van patiënten.

SELECTIE EISEN :

- Afgeronde opleiding tot basisarts
- Affiniteit tot de klinische psychiatrie
- Participeren in bereikbaarheids- en aanwezigheidsdiensten tijdens de avonden en de weekenden
- Stage- en/of werkervaring in de psychiatrie wordt op prijs gesteld.

SALARIERING EN OVERIGE ARBEIDSVOORWAARDEN :

- Arbeidsvoorwaarden conform CAO ziekenhuis wezen.
- Salariëring conform indeling in FWG functie groep 65, minimaal f4857,- bruto per maand.
- Opname in pensioenfonds.

INLICHTINGEN :

Voor nadere informatie kunt u zich telefonisch in verbinding stellen met de heer Drs. F.R.J. Verhey, medisch coördinator, tel. 043-877443 en/of de heer R. Nuijten, Psycho Medisch Streekcentrum Vijverdal, personeelsconsulent, tel: 043-685279.

SOLLICITEREN :

Belangstellenden worden verzocht binnen 14 dagen na plaatsing van deze advertentie schriftelijke sollicitaties onder vermelding van vakaturenummer: 9240 te richten aan: dienst Personeelszaken en Organisatie van PMS Vijverdal, Postbus 88, 6200 AB Maastricht.

UNIEK BIJ TOPTIEK : ZACHTE EN

HARDE LENZEN VOOR 300 PIEK!

Natuurlijk incl. oogmeting, aanpassing en nacontrole.

OOK UNIEK: TOPTIEK LEASEPLAN! VOOR DE PRIJS VAN 2 PILS PER WEEK

het hele jaar topkwaliteit lenzen. Informeer meteen!

Of kies voor kleur. Ook zonder sterkte. Verander bruine ogen in blauwe. Of andersom. Voor de prijs van een goede zonnebril!

Markt 28

6211 CJ Maastricht

043-217065

BETROUWBAAR & BETAALBAAR

ECS - Economische Computer Service
Bombeydaal 16 6228 GT Maastricht
TEL. 043 - 614.699

ECS 386SX-25 Color:

- 80386-SX op 25 MHz, Landmark 32
- 2 MB geheugen, 0 wait states
- uitbreidbaar tot 17 MB on board
- 3.5" (1.44MB) floppy drive
- 40 MB Seagate harddisk, 22 ms
- 2 serieel, 1 parallel en 1 game
- 512 kB VGA-kaart, 1024 x 768 x 16
- Mini-Tower 200 Watt met display
- extended AT-keyboard, 101 keys
- Muis + tekenprogramma + toebehoren
- Color MultiScan Monitor max 1024 x 768, 0.28

1.995,- INCL BTW OOK ANDERE CONFIGURATIES MOGELIJK !

• 105 MB Seagate harddisk 16 ma, 1pv 40 MB meerprijs 250,- in btw

• 80386DX 40MHz, 64kB, 4 MB, 105 MB, verder als SX-25 2.495,- in btw

• 80486DX 33MHz, 256kB, 4 MB, 105 MB, verder als SX-25 3.295,- in btw

U kunt overdag, 's avonds en in het weekend terecht, maar alleen na telefonische afspraak. ECS geeft 1 jaar garantie !

Tempobeurs voor iedereen, verhoging collegegeld 27-plussers, verlaging van het wachtgeld en terugdringing van ziekteverzuim

Ritzen: "Onderwijs staat bovenaan het lijstje van het kabinet"

wachtgelden mag gesnoeid worden, toch is minister Ritzen content over wat hij er dit jaar heeft uitgeslept. Een miljard extra voor de leraren en jaarlijks 100 miljoen voor cursussen Nederlands aan allochtonen: hij noemt het 'uniek' voor een bezuinigend kabinet. De versoberingen die ertegenover staan, wil hij graag verdedigen - inclusief de tempobeurs voor ouderejaars.

Niet zonder trots begon Ritzen de persconferentie over zijn begroting. "Het onderwijs staat bovenaan het prioriteitenlijstje van dit kabinet", vertelde hij de verzamelde pers. "Daarna volgt er een tijd niks... en dan komt de uitbreiding van de cellen. Onderwijs is investeren in de toekomst. Het hele kabinet staat daarachter."

Maar elk politiek succes heeft z'n prijs, erkent de bewindsman tegenover dit blad. Over de nieuwe besparing op wachtgelden verwacht hij pittige onderhandelingen. En zal de tempobeurs voor ouderejaars geen hete herfst opleveren? Ritzen zou het niet terecht vinden. Voor een studiebeurs mag de overheid best prestaties verlangen.

Handschoen

De tempobeurs voor ouderejaars joeg de studentenbonden vorige week al in de gordijnen. Universiteiten en hogescholen zouden nog lang niet klaar zijn met het soepel 'studeerbaar' maken van de opleidingen. De minister denkt daar anders over: "De instellingen zijn er hard mee bezig. Ik denk dat men er volgend jaar ver genoeg mee is."

Maar, erkent Ritzen, "studenten moeten behalve plichten ook rechten krijgen. Die handschoen wil ik wel oppakken." Het studentenstatuut dat elke instelling moet gaan vaststellen, levert al een basis. Daarnaast wil de bewindsman concrete afspraken maken over plichten van instellingen: is een opleiding niet studeerbaar of wordt de voortgang niet goed geregistreerd, dan mogen studenten daar niet voor opdraaien.

Met financiële sancties wil de minister dus studenten en universiteiten binnen een jaar in het gareel krijgen, want: "We moeten niet steeds op elkaar wachten". Hij kan daarmee vrijwel zeker op een storm van kritiek rekenen. Ten onrechte, vindt hij. "De studentenbonden moeten niet vergeten wat ze al bereikt hebben. Er is meer aandacht voor de kwaliteit van het onderwijs. Studiebegeleiding staat hoog op de agenda. En hetzelfde geldt voor ouderonafhankelijk lenen, mede als resultaat van de samenwerking met de studenten. Dat dreigt nu allemaal op de achtergrond te raken."

Geen loongolf

De leraren komen er bij Ritzen en Wallage beter vanaf. Maar daar lag de situatie ook compleet anders. De salarissen waren ver achter geraakt bij die in de rest van de maatschappij. De verdienste van de PvdA-bewindslieden is vooral dat ze dat feit erkend hebben gekregen.

"Het aanpakken van de salarissen is breed gedragen kabinetsbeleid", zegt Ritzen nu bescheiden. "Het was alleen moeilijk om er geld voor te vinden." Maar dat geld moet dan ook echt worden ingezet voor de knelpunten in het onderwijs zelf, vindt het kabinet. "Het mag niet zo gaan als in de gezondheidszorg, waar over de hele linie de salarissen zijn verhoogd. Het is de vraag of de gezondheidszorg daarvan beter wordt. En: we moeten echt oppassen voor een nieuwe loongolf. Die mag zeker niet komen van de overheid."

Beginsalarissen, vervangers, bijscholing, en leraren in tekortvakken. Daaraan zal het extra geld vooral besteed worden. Het gaat dan speciaal om het basis- en voortgezet onderwijs. Ritzen: "Ik ontken niet dat er ook in het hoger onderwijs groepen met salarisachterstand zijn. Maar het gaat nu vooral ook om de arbeidsmarkt. Juist het basis- en voortgezet onderwijs kampt met een tekort aan wervingskracht. Universiteiten en hogescholen hebben daarmee minder problemen."

Toch willen de onderwijsbonden op 24 september gaan staken. Ritzen: "Ik betreur dat. Mijn indruk is, dat men steeds gedacht heeft: het lukt ze toch niet. En nu het wél lukt om iets aan de salarissen te doen, heerst er verwarring. Men kan blijkbaar niet meer terug. Ik denk dat de meningsverschillen nu worden opgeblazen. Ook mij gaat het niet alleen om de leraar economie of wiskunde."

"Er wordt wel gezegd: 'het onderwijs is verzuurd'. Dat is niet onwaar, maar het mag niet zo zijn dat men zich de verzuring zelf blijft aanpraten. De positie van de leraar en de kwaliteit van het onderwijs zijn nu eerste prioriteit van dit kabinet", stelt Ritzen.

Non-actief

De bonden lijken nu overigens vooral gebelgd over de bezuinigen op ziekteverzuim en wachtgelden. Want die vormen de keerzijde van de extra's voor leraren.

Over het ziekteverzuim heeft Ritzen tamelijk goed nieuws: de besparing erop - afkomstig uit de Tussenbalans - heeft het kabinet met eenderde verlaagd tot 200 miljoen gulden in '94 voor het gehele onderwijs. "Zeker in het hoger onderwijs is het verzuim al niet erg hoog meer. Er is de laatste jaren al veel aandacht besteed aan het voorkomen van verzuim."

Ziekteverzuim in het onderwijs is niet zo simpel meer te verlagen, erkent het kabinet. Ook al omdat er bij de harde kern van zieken vaak meer aan de hand is dan zuiver-medische problemen. Spanningen op het werk spelen bijvoorbeeld een grote rol. Ritzen mocht dus van het kabinet een stapje terugdoen: "Voor komend jaar lag het bedrag al vast. Maar voor 1994 ben ik volop bereid tot overleg: hoe moeten we

dit aanpakken? Zo denk ik erover niet alle instellingen een vaste korting op te leggen, maar de aanslag te laten afhangen van de hoogte van het ziekteverzuim."

Op de wachtgelden voor ontslagen personeel wordt vergeleken met de Tussenbalans juist extra bezuinigd. "Ik heb mij daartoe verplicht, bij het akkoord met de collega's over verbetering van de positie van de leraren", legt Ritzen uit. "U kunt zich voorstellen hoe dat gaat: als ik in de Trêvezaal wijs op dreigende tekorten aan leraren, rijst direct de vraag: hoe kan het dan dat er nog zoveel op non-actief staan? Kan je daar niet iets aan doen?"

In vier jaar wordt het budget voor wachtgelden in het onderwijs bijna gehalveerd. "Maar", vindt Ritzen, "zelfs dan blijft er nog 450 miljoen gulden over. Al is het maar 2,5 procent van de loonsom, het blijft een zware last voor het onderwijs." De bewindsman ziet het als erfenis van een periode met tamelijk 'riante' afvloeiingsregelingen. Die waren toen misschien te verdedigen. Maar de tijden zijn veranderd, is de overtuiging van Ritzen. Overschotten aan personeel slaan om in tekorten.

Over hoe de wachtgelduitgaven omlaag kunnen, moet met werkgevers en bonden in het onderwijs worden onderhandeld. "Men zal zeggen dat aan arbeidsbemiddeling nu al het mogelijke gedaan wordt. In dat geval zullen wij nieuwe ideeën aandragen." Ritzen denkt aan verruiming van het begrip 'passende arbeid'. Ook overweegt hij een regeling waarbij een deel van het wachtgeld afgekocht wordt met 'n eenmalige gouden handdruk. Zowel het aantal wachtgelden als de kosten per geval kunnen zo omlaag.

"Ik zeg dit niet met vreugde, want velen zullen het als pijnlijk ervaren. Maar deze versobering past, in een arbeidsmarkt waarin niet-werken minder nodig en minder geaccepteerd is. Wat resteert is een aanpak als in het bedrijfsleven: men krijgt een basisuitkering. Daarboven is een 'bovenwettelijke' uitkering mogelijk, waarover wordt onderhandeld."

27-plussers

In grote lijnen weet Ritzen verder de rust in het onderwijs te handhaven. Ook het hoger onderwijs krijgt weinig zware klappen.

Gemopperd zal er zeker worden over het niet uitkeren van de prijscompensatie. Maar de bewindsman kan ertegenover stellen dat zijn eigen departement nog wat zwaarder bloedt: met jaarlijks ruim 3 procent levert het een even grote bijdrage als het budget voor studiefinanciering.

Toch trekt nog één besparing in het hoger onderwijs de aandacht. Dat is de besparing van 69 miljoen gulden op het collegegeld voor 27-plussers. Voor die groep lijkt deze maatregel hard aan te komen. Ritzen vindt hem toch te verdedigen: "Wij hebben 'n uitvoerige analyse gemaakt van de overheidstaken. De conclusie was, dat de overheid voor het onderwijs aan deze groep toch minder verantwoordelijk is. Op deze leeftijd heeft men immers al de kansen gehad om door diploma of ervaring een uitgangspositie op de arbeidsmarkt te verwerven." Volgens Ritzen hoort deze groep dus minder op de onderwijsbegroting te drukken.

De beslissing tot collegegeldverhoging is aan de instellingen. "De vraag is natuurlijk, kan dat? Wordt de toegankelijkheid voor bepaalde groepen niet aangetast?" Volgens Ritzen moet dat per studie bekeken worden. "In een enkel geval komen ze mij dan weer tegen: vooral bij de opleiding voor leraren. Bij tekortvakken zal mijn ministerie als werkgever zelf moeten bijspringen met een vergoeding die het hogere collegegeld compenseert."

Volgend jaar gaat de maatregel al gelden - ook voor wie al enkele jaren studeert. Dat lijkt onrechtvaardig voor mensen die op basis van de oude spelregels zijn gaan studeren. "Jawel", vindt Ritzen. "Maar wij kunnen geen zeer gedetailleerde regelingen maken die voor iedereen rechtvaardig werken. Je moet vooral flexibele uitvoering mogelijk maken."

De bewindsman beseft wel dat over deze maatregel nog een moeilijke discussie met de Kamer en de instellingen wacht. "Maar ik zie er niet tegenop. Ziekteverzuim en wachtgeld liggen moeilijker. Daar moet ik nog zien of het allemaal lukt."

HOP/Frank Steenkamp

Minister Ritzen: "De overheid is voor het onderwijs aan 27-plussers toch minder verantwoordelijk. Op deze leeftijd heeft men immers al de kansen gehad om door diploma of ervaring een uitgangspositie op de arbeidsmarkt te verwerven."

Laat u nu opleiden tot kunstkenner, televisieheld of astronaut

Vorige week donderdag vierde de faculteit der algemene wetenschappen een klein feestje. Haar enig kind, cultuur- en wetenschapsstudies (CWS), werd één jaar. Er werd gezongen en geknuffeld. En natuurlijk waren er cadeautjes. Van de faculteit kreeg de jarige hoge rendementscijfers en de studenten kwamen met een grote bos complimenten. Maar er waren ook feestvierders die vonden dat, nu CWS had leren lopen, er maar eens duidelijk moest worden gesproken. Over beroepsperspectieven en zo.

Eerst maar even de cijfers. Vorig jaar, bij de start van CWS, heeft het faculteitsbestuur zich totaal laten verrassen. Werd er rekening gehouden met 60 inschrijvingen, het waren er uiteindelijk 152. Dit jaar werd gevreesd voor het zogenaamde 'stuwme-effect': de enorme aantrekkingskracht van CWS zou wel eens eenmalig kunnen blijken. Zo gaat dat wel vaker met nieuwe studierichtingen. Even leek deze vrees gegrond, want met de vooraanmeldingen liep het niet echt storm. Maar afgelopen maandag bleken er toch weer 130 studenten in de collegebanken te zitten. Blijdschap alom, maar ook nieuwe problemen. Door personeelstekort dreigt de onderzoekstaak nu dusdanig structureel in de knel te komen, dat op de lange duur niet alleen de kwaliteit van het onderwijs, maar ook de goede naam van de faculteit in gevaar komt.

Hoog rendement

Het rendement was hoog. Van de in september 1991 gestarte CWS-ers kreeg 42 procent vorige week zijn propaedeuse-bul. Het landelijk gemiddelde (over alle studierichtingen) ligt op 33 procent en ook de verwante faculteiten doen het niet beter. Filosofie bleef steken op 17 procent, economie op 26 procent en letteren op 37 procent. En dan te bedenken dat we met CWS een van de zwaarste universitaire opleidingen te pakken hebben. Tenminste, als we Het Gezicht en eerstejaars-coördinator Joop 'mister CWS' de Jong moeten geloven:

"Uit een intern onderzoek blijkt dat de studenten gemiddeld 35 uur per week aan de studie besteden. Dat is vergeleken met andere opleidingen enorm veel. Maar ook logisch, gezien het karakter van de studie. Wij leiden academische generalisten op die in staat zijn een brug te slaan tussen de verschillende wetenschappelijke stromen. Dat kan alleen maar door veel te weten, óver veel. Veel over filosofie, veel over technologie, veel over cultuur, veel over ethiek. Maar ook veel over wetenschap, én over de manier waarop die wetenschap beoefend wordt. Het ministerie stond dan ook aanvankelijk sceptisch tegenover onze plannen en ook de studenten klaagden hun leed tijdens blokevaluaties. Dat het echter niet té veel was, bewijzen de cijfers."

Nu weet iedereen dat het maatschappelijk geëngageerde nest waar CWS uit voortkomt behept is met het stigma van "zweverige esoterische zoekers", zoals De Jong ze noemt. Maar tegelijkertijd beweert hij dat ze bij CWS niet rondlopen. Het is begrijpelijk dat hij op zoek is naar een stoerder imago en het memoreren van een hoge studiedruk past in die campagne. Maar hij overdrijft, vinden de studenten. Navraag bij dertien geslaagden leert dat men -op één uitzondering na- genoeg heeft aan 15 à 25 uur per week. En ook de inhoudelijke zwaarte moet volgens hen met een korrel zout worden genomen, want "geklaagd wordt er altijd na de blok-

Ze hadden natuurlijk ook kunnen gaan kienen of toepen met leeftijdgenoten, maar de studenten van cultuur- en wetenschapsstudies houden meer van diepgang (foto Nelis Tutkey)

toets".

"Toch zuig ik die cijfers niet uit mijn duim", zegt De Jong, "en ik had deze reacties ook verwacht. Ik heb er trouwens een even simpele als plausibele verklaring voor. De studenten zijn zo enthousiast over de aangeboden stof, dat ze niet eens in de gaten hebben hoe complex die materie eigenlijk is en hoeveel tijd en energie het kost om zich die stof eigen te maken."

Als na de uitreiking van de bullen het glas geheven wordt in café Ma van Sloun, spreken de meeste studenten inderdaad slechts in superlatieven over de inhoud van het curriculum. Een bijzonder fenomeen is de grote groep dubbelstudenten en 23-plussers. Zij bewijzen niet alleen dat De Jong waarschijnlijk een beetje overdreef met zijn studielast (want worstelend met een tweede studie, baan of kinderen renderden deze twee groepen beter dan de rest!), maar zij vormen tevens een indicatie voor de grote inhoudelijke aantrekkingskracht van CWS. Want dáár is het hen om te doen: er beter van worden, niet rijker. Resi Bodelier (31, verpleegster): "Ik moet er niet aan denken dat ik tot mijn 65e alleen met mijn hoofd bij het zusterstje spelen ben. Deze studie is erg interessant, boeiend, ik weet niet wat het is. Chic gewoon!"

Inez Post (22, studeert ook rechten): "Ik had nog wat tijd over naast mijn rechtenstudie en ben CWS gaan doen. Het is best te combineren, gewoon een kwestie van goed plannen."

Wil Janssen (55, gepensioneerd leraar): "Puur uit belangstelling."

Pieter Manneke (62, gepensioneerd leraar): "Ik heb altijd te snel gestudeerd, móeten studeren. En dingen gedaan die ik eigenlijk niet leuk vond. Nadat ik ophield met werken kon ik natuurlijk met leeftijdgenoten gaan kienen of toepen, maar dit leek me interessanter. Ik hoef er niet rijk mee te worden, maar ik hoop wel nog ooit iets te kunnen publiceren op het gebied van filosofie of letteren."

Mariëlle Bruning (20, studeert ook rechten): "De meeste dubbelstudenten zijn CWS gaan studeren omdat ze een hekel hebben aan hun oorspronkelijke studie. Dat is bij mij gelukkig niet zo. Ik zie het als een verbreding en verdieping van mijn

algemene ontwikkeling. Ik weet dat het erg zweverig klinkt, maar dat vind ik een te gemakkelijk oordeel. Ik zie het als een onmisbare aanvulling op de rechtenstudie. Juist een jurist moet een brede kijk op het leven hebben en dat is nou precies wat ik in mijn oorspronkelijke studie mis. Voor de rest is dubbelstuderen een crime. Je wordt gek van altijd maar die roosters die door elkaar lopen. Het bureau onderwijs van CWS stelt zich dan nog flexibel op. Zij zijn nooit te beroerd om wat met namen te schuiven, zodat ik in een voor mij gunstiger geplande onderwijsgroep terecht kom. Maar bij rechten zijn ze bot, gewoon bot. Daar zeggen ze doodleuk dat je dan maar met die andere studie moet stoppen." Henk van Renssen (20, studeert ook economie): "Ik zie CWS toch echt als tweede studie. Ik kan met de beste wil ter wereld niet verzinnen hoe ik er later een droge boterham mee zou kunnen verdienen. Maar op dit moment is dat helemaal niet aan de orde. Ik ben CWS gaan studeren om te ontsnappen aan de tabellen en statistieken. Die akelige driedelige economie-mannetjes met dollartekens in hun ogen zijn erg 'narrow-minded'. Wat dat betreft zie je bij CWS meer lange haren dan attaché-koffertjes. Dat zegt wat over het type student, en dat zegt weer wat over de studie. Begrijp je?"

Verleidelijke Sirene

Tweede studie, hobbystudie: CWS als verleidelijke sirene die stuurloos geraakte lieden uit de universitaire gemeenschap lokt. Vermakend met haar gezang, mooi, doch volstrekt nutteloos. En gevaarlijk bovendien, want het schip strandt al snel op een klif van doodlopende studiefinanciering. Zoals bij Remco van de Vorst. Hij werd plotseling 26 en moest dus erg veel geld gaan lenen om zijn studie CWS te kunnen voortzetten: "Niemand kon mij ervan overtuigen dat de beroepsperspectieven zo gunstig waren, dat het brengen van een groot financieel offer zin had. Dus ben ik maar gestopt". Remco werkt nu in een kaasfabriek.

De Jong blijft optimistisch. Hij rechtvaardigt zijn houding door te stellen dat "de overheid echt geen geld meer stopt in

preopleidingen". Sterker nog: het arbeidsbureau bleek bereid voor een student het CWS-collegegeld te betalen, omdat zij met die opleiding haar kansen op de arbeidsmarkt zou vergroten.

Maar daarmee overtuig je geen sceptici, en daarvan lopen er heel wat rond, ook bij CWS. Tijdens het verjaardagsfeestje was tussen het gejubel en gejuich dan ook af en toe vervaarlijk gegrom te horen. Van de onderwijscommissie bijvoorbeeld, een soort klachtenplatform voor studenten. Voorzitter Anique Hommels: "Wij willen best een tijdje meegaan in het optimisme van de faculteit over wat je allemaal wel niet kunt worden met een CWS-diploma op zak. Maar op een gegeven moment wil je voorbeelden zien. Concrete graag. En als dat zo moeilijk is, laat ze dan in ieder geval iets vertellen over de stages, dan heb je tenminste enig idee waar al dat studeren toe leidt. Maar zelfs daarover hult men zich in geheimzinnige vaagheid."

Opa en oma

Joop de Jong begrijpt dit soort reacties best: "De meeste studenten van ons zijn nog traditioneel geprogrammeerd. Als op verjaardagsfeestjes opa en oma blijven zeuren over 'wat je ook alweer deed en wat je er ook alweer mee kon worden', dan steekt het velen dat ze daar geen antwoord op kunnen geven in de zin van 'arts' of 'piloot'. Men beseft nog niet genoeg dat in deze tijd voor meer als de helft van alle 'hogere' functies geen specifieke beroepsopleiding is vereist. Wubbo Ockels studeerde niet voor astronaut, maar deed geografie. De nieuwe directeur van de Rotterdamse kunststichting is een theoloog en Charles Groenhuijsen historicus. Eén ding hebben ze echter gemeen: een academische denkniveau. Een brede kennis van culturele en maatschappelijke verschijnselen en een geslepen stijl van analyseren, verwoorden en argumenteren. En dat is nou precies wat CWS te bieden heeft."

We zullen wel zien of de kleine nog ooit een echte kostwinner wordt.

Wim Ortjens

Apartheid in het AZM/RL-restaurant

Het lijkt hier Zuid-Afrika wel, vinden de medewerkers en studenten in Randwijck. Komen ze in het 'restaurant' van het AZM, ooit bedoeld als gezamenlijke voorziening voor zowel universiteit als ziekenhuis, treffen ze bordjes met verschillende prijzen. Een ziekenhuisdokter of verpleegster krijgt voor veertig cent een minipakje roomboter, een facultair medewerker of student moet daar vijftig cent voor neertellen. Een warme maaltijd? Kan voor vijf gulden zeventig, tegen acht gulden twintig. Schreeuwend onrecht, roepen vooral de studenten.

Mooi is het nieuwe personeelsrestaurant in het ziekenhuis wel, vindt iedereen. Een kantine mag je het niet noemen, eerder een AC-restaurant maar dan een tikje kaler. Geen plantebakken met klimop die omhoog kronkelt tegen houten hekwerken. Wel goede stoelen met stoffen bekleding, en gewoon tapijt op de vloer in plaats van het in dit soort gelegenheden gebruikelijke heavy duty-zeil. En er is veel te krijgen. Rijkelijk belegd brood, de betere snacks, warme maaltijden die aardig kunnen concurreren met die van moeder thuis. Alleen is het daar voor de gemiddelde student wel wat goedkoper. Niet alleen daar, ook in de mensa aan de Tongersestraat. Daar kan hij en goedkoper en vaker, want ook 's avonds, terecht voor een warme maaltijd. Reden waarom de studenten geneeskunde, verenigd in de faculteitsvereniging Reflex, zich hevig gediscrimineerd voelen ten opzichte van hun binnenstadscollaga's bij rechten en economie. De medische studenten van Reflex schreven dus voor de zomer een brief naar het college van bestuur, samen met de club van co-assistenten, Ko-Beraad. De medezeggenschapscommissie van geneeskunde wendde zich een paar dagen later eveneens tot het college. Hoe het ermee zat, met die zogenaamde restaurantvoorziening voor ziekenhuis en faculteiten tezamen, waar nu een bizar prijzenregime geldt zodat de halvarine en de Becel wel, de roomboter echter niet voor iedereen hetzelfde mag kosten. En ook de melk een duuppie duurder is, om maar te zwijgen van de ingewikkelder maaltijden, want daar tikt het echt aan. Waar dus in feite het universitaire deel van de klandizie naar buiten wordt gejaagd, terwijl de RL toch een flink deel van de investering voor haar rekening had genomen.

Het college antwoordde een maand later. De medezeggenschapscommissie (MC) kreeg een uitgebreide brief, de co-assistenten kregen een briefje waarin verwezen werd naar de brief aan het MC, die niet was bijgevoegd, en de studenten van Reflex kregen helemaal niets.

De studenten en de co-assistenten schrij-

ven er nu weer eentje terug, want het antwoord van het college heeft ze niet geheel bevredigd. En ook de MC laat het er niet bij zitten.

Wat is er nu eigenlijk aan de hand?

Jaren geleden besloten ziekenhuis en universiteit niet meer gescheiden op te trekken waar het de restauratieve voorzieningen in de nieuwbouw betrof. Zo vlak bij elkaar, dan zou het onhandig zijn om twee keukens in te richten en twee teams aan het werk te zetten. Het ziekenhuis zou de plek bieden, de universiteit, in casu het ministerie van onderwijs en wetenschappen, zou mee-investeren. O&W betaalde dus voor 860 vierkante meter ruimte voor de medewerkers en studenten van de RL. Dat stond in het programma van eisen. De RL claimde ongeveer tweederde van de totale oppervlakte, omdat zij de meeste klanten zou leveren. De planning in 1987 ging uit van ongeveer duizend medewerkers en tweeduizend (om precies te zijn: 2031, zoals een overexacte futurist ergens liet noteren) studenten in 1992. Dat geen mens voorzag dat er dan bijna 3500 studenten zouden rondlopen, en rond de 1400 medewerkers, soit, dat valt niemand kwalijk te nemen. Maar het betekent wel dat van het begin af aan de ruimte te klein was gepland. Vervolgens, de bouw was al begonnen, bleek de totale stoelencapaciteit niet op de beoogde 650 uit te komen, maar op bijna honderd stoelen minder. Ergens was iets mis gegaan, de ruimte was te klein.

"Het AZM stelde andere prioriteiten", zegt het hoofd huisvesting van de RL, Beijer. Projectmanager van de RL-nieuwbouw Tom Krouwels komt met een andere verklaring: "Het heeft met bruto- en netto oppervlakte te maken", zegt hij. Zoiets is ingewikkeld. In een van de plannen was vermeld dat het restaurant 1200 vierkante meter kreeg toegewezen, maar daar moest nog de nodige loop- en andere onproductieve maar o zo nodige ruimte vanaf. Wat netto overbleef was plek voor 561 stoelen. Redding bracht een inventieve firma die de nettoruimte zo wist te persen en kneden dat er nu toch 650 plaat-

sen zijn, zij het wat dichter op elkaar en voor een deel staanplaatsen. Een dreigend conflict tussen het AZM en het ministerie werd bezworen.

Gaarkeuken

Vervolgens ging de zaak draaien. Eerst alleen voor het ziekenhuispersoneel, omdat het faculteitengebouw nog in de steigers stond. Dat personeel had in drie dagen door dat het restaurant van Annadal maar een miezerige gaarkeuken was vergeleken met deze (nota bene goedkopere) turbo-ambiance, kwam dus in dubbele rotten opdraven en gooide daarmee meteen alle gebruikspogingen door de war. De raad van bestuur van het AZM kreeg vervolgens spijt van zijn vrijgevege subsidiëring, verminderde die drastisch en veroorzaakte daarmee een verdubbeling der prijzen. Dat werkte: het bezoek liep met bijna de helft terug. Protesten hielpen slechts gedeeltelijk. De prijsverhoging werd weliswaar teruggedraaid, maar lang niet volledig. Richtsnoer werd nu het prijsniveau dat op Annadal had gegolden. Het resultaat was een dagelijkse toevoer van ongeveer 700 eters. De rest van het ziekenhuispersoneel is nog steeds boos, zozeer zelfs dat de AZM-medezeggenschapsraad nu om inzage in de prijsberekening gaat verzoeken. Maar dat terzijde.

Intussen werd het faculteitengebouw in gebruik genomen, in eerste instantie nog uitsluitend door hongerige medewerkers, de studenten kwamen later. Wie schetst hun verbazing toen bleek dat de apartheid in het restaurant had toegeslagen en allerlei produkten voor hen wel duur bleven? Het AZM-bestuur vond dat zijn subsidie alleen de ziekenhuismedewerkers betrof en handhaafde voor RL-personeel de verdubbelde prijzen, die na de jongste aanpassing nog altijd gemiddeld 35% hoger liggen dan die voor de AZM-medewerkers. Slechts bij enkele voorzieningen is dat verschil kleiner of geheel weg. Daar gaat het om de zogeheten eenvoudige broodmaaltijdcomponenten, waaronder broodjes, melk, vleeswaar, kaas, soep maar dan uitsluitend de goedkoopste variant. Of halvarine. De universiteit heeft besloten die artikelen in het AZM-restaurant ten behoeve van de RL-medewerkers te subsidiëren, net zoals ze die artikelen subsidieert in de Tongersestraat. En, kan daaraan worden toegevoegd, nu ook bij de counter van het Trefcentrum en in de over enkele dagen te openen kantine in Faculteiten I, aan het Peter Debijplein. Die twee laatste voorzieningen zijn in de oorspronkelijke plannen niet terug te vinden. Het AZM-

restaurant werd immers geacht voldoende capaciteit te bezitten. Het gedonder rond de vierkante meters, en de sterk gestegen facultaire bevolking, deed echter in de afgelopen jaren langzaam het besef doorklinken dat men in 1992 wel eens tegen een behoorlijk tekort aan restauratieve voorzieningen in Randwijck aan zou gaan lopen. Reden voor het hoofd van de dienst civiele zaken Klekamp om aan te dringen op de counter in het Trefcentrum en op het openhouden van de kantine in het oude Randwijckgebouw, die eigenlijk ontmanteld had moeten worden. In feite noodvoorzieningen dus, zeker in het Trefcentrum waar fatsoenlijke zitplaatsen ontbreken, maar goed, het is iets. (Overigens zijn de broodjes en aanverwante spullen er goedkoper dan in het ziekenhuis. Komen dadelijk al die dokters in het Trefcentrum een voordeeltje halen? Klekamp denkt van niet. Straks is er een smartcard nodig in het Trefcentrum. Die is uitsluitend geprogrammeerd voor RL-ers. De AZM-card werkt niet. En ieder die contant afreken, moet 25% meer betalen. Een koekje van eigen deeg dus voor de ziekenhuisbewoners.)

Broeders en zusters

Wie nu rondkijkt in het prachtige personeelsrestaurant in het AZM zal daar nauwelijks een RL-medewerker, noch een student ontwaren. Het is er gezellig druk, maar dan wel met dokters, broeders, zusters en ander ziekenhuisvolk. O ja, ook wel wat co-assistenten, want die hebben als gevolg van hun brief gedurende hun co-schap in het ziekenhuis de status van AZM-medewerker gekregen, keurig geprogrammeerd in hun smartcard. Zodra het co-schap is afgelopen is die status weer vervlogen.

Zij en de studenten blijven nog steeds met allerlei vragen zitten. Waarom het bijvoorbeeld wel mogelijk is warme maaltijden twee keer per dag te serveren in de mensa aan de Tongersestraat tegen prijzen die guldens lager liggen dan in het ziekenhuis, dat trouwens uitsluitend tijdens de lunchtijd geopend is? Klekamp zweert dat de Tongersestraat afgezien van de huisvestingslasten de kostprijs van de maaltijden berekent. Datzelfde gebeurt in het ziekenhuis ook, althans voor het RL-publiek, maar niettemin zijn de prijzen daar hoger. De duurdere inrichting zou daar debet aan zijn, is het vermoeden. "Het is vreemd", vindt de voorzitter van het Ko-Beraad Chris Boek, "want academische ziekenhuizen krijgen meer geld dan universiteiten voor dit soort faciliteiten."

Het probleem, zo laten ingewijden weten, is ontstaan doordat in het begin de gezamenlijke investering van AZM en RL niet gepaard is gegaan met afspraken over de exploitatie. Die is nu volledig in handen van het ziekenhuis.

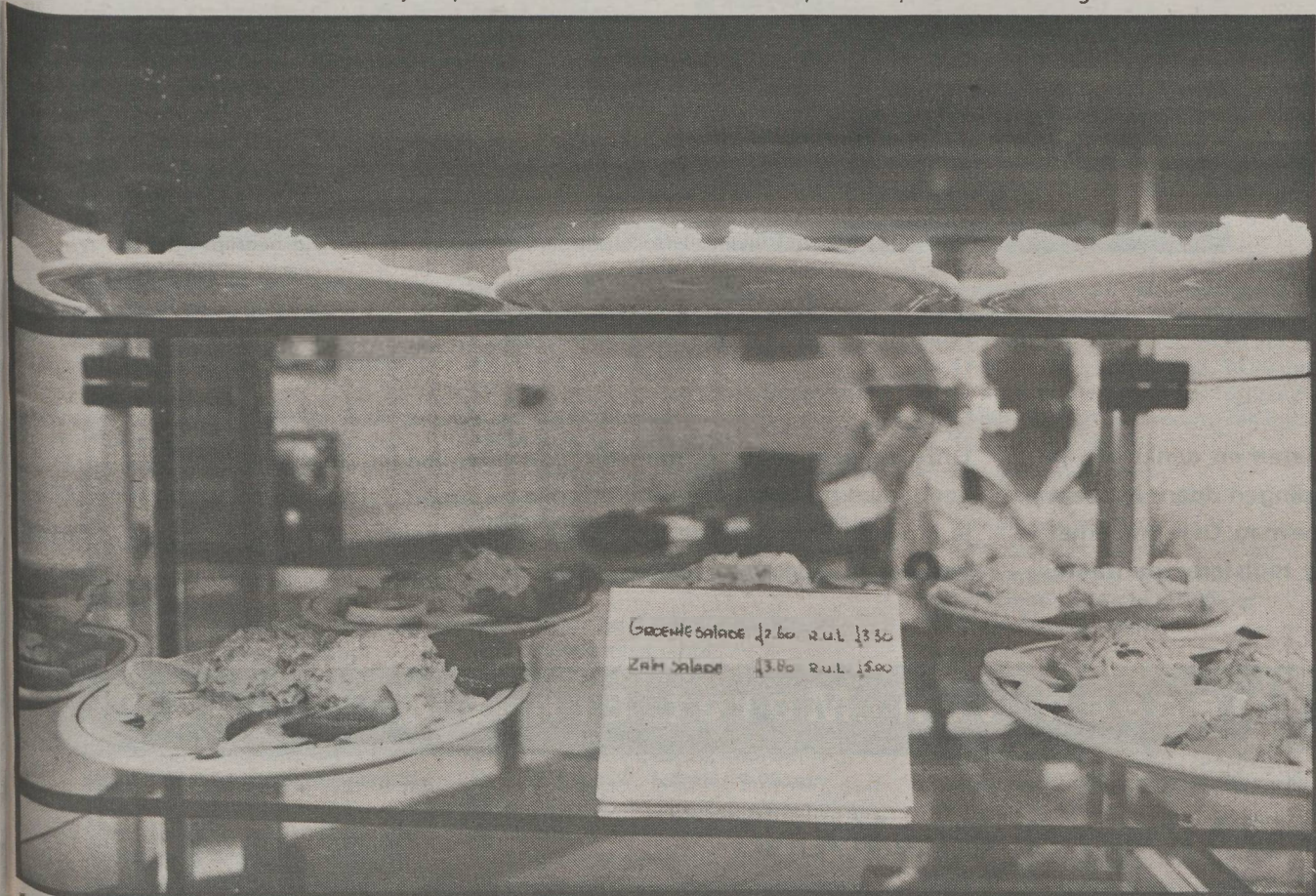
En het bestuur daarvan, zo meldt het hoofd van de civiele dienst van het AZM Henk Levy, is niet van plan de prijzen voor de RL-ers te verlagen, noch om het restaurant 's avonds open te stellen. En zeker niet om de capaciteit te verruimen, want waar zou dat moeten?

De hoop kan nu gevestigd worden op het restaurant in het oude Randwijckgebouw. Daar zouden, als er voldoende vraag is, wellicht warme maaltijden geserveerd kunnen gaan worden, kondigt Klekamp aan. Misschien zelfs ook 's avonds. Eerst moet men maar eens gaan experimenteren, zo zijn ze in de Tongerse straat ook begonnen.

Wat is nu de balans? De universiteit heeft via het ministerie meebetaald aan een restaurant dat te klein is en voor haar eigen medewerkers en studenten te duur. Die komen daar dus niet. Nu zijn er extra voorzieningen aangelegd, die op zijn minst ook weer geld kosten.

Een berustend hoofd huisvesting Beijer: "De universiteit heeft zich er maar bij neergelegd. We hebben het verloren."

Wammes Bos

Een bizar prijzenregime verjaagt studenten en RL-medewerkers (Foto Nelis Tutkey)

Wat heb je aan een helder carrièrepad als je eigenlijk niet vooruit komt?

Je staat op het punt van afstuderen en denkt aan je carrière. Begrijpelijk. Dan kun je twee dingen doen. Je zoekt een bedrijf op en wacht tot je in het diepe mag. Of je praat met de mensen van Moret Ernst & Young registeraccountants.

Onze carrière-policy is namelijk bijzonder helder: bedrijfs-economen met pit krijgen bij ons alle ruimte. In feite bepaal je je eigen weg naar de top. Meer weten? Bel dan nu met de heer R.J. Ekkebus, telefoon: 010 - 4074368.

Praat 'ns met de mensen van Moret Ernst & Young.

MORET ERNST & YOUNG

D
A
v
V
1
V
si
V
3
V
n
V
P
S
Si
Ir
sc
Br
lik
E
In

N
Ze
M
M
w
af
le
ge

Be
De
de
da
nie
ter

Ar
Pr
rec
Yo
Yo

Pr
Op
mc
per
drs
de
co
var
ger
wa

Pr
Op
nat
pro
ma
imp
tuu
toel
pro
sch

Op
Op
dier
gan
Gec
mor
uitg
en c
Ver
aan
Daa

Pro
red
Ton
Inf

17-
18-
24-
25-
uur
30-
lijk
14.0
01-1
02-1
08-1
08-1
09-1
09-1
15-1
RL, 1
16-1
23-1
23-1
23-1

Bulletin

De rubriek Universiteit Algemeen wordt verzorgd door PR & Voorlichting. Andere kopij moet bij onderstaande contactpersonen worden ingeleverd in de week voorafgaand aan de verschijningsdatum:

- Vakgr./comm. FdAW:** Fac. Bur., Kapoenstraat 2, tel. 883486, voor woe. 12.00 uur.
- Vakgr./comm./studiever. FdEW:** B. Staveaux, Fac. Bur., Tongerestraat 53, tel. 888271, voor do. 12.00 uur.
- Vakgr./comm./studiever. FdG:** R. le Doux, Fac. Bur., niveau 3, kamernr. 3226, UNS 50, tel. 881448, voor woe. 12.00 uur.
- Vakgr./comm./studiever. FdGW:** A. Bastiaens, Bur. Onderwijs, UNS 50, niveau 1, kamernr. 1.249, tel. 881455, voor ma. 12.00 uur.
- Vakgr./comm./studiever. FdR:** A. Kessen, Bur. Onderwijs, Zwingelput 4, tel. 883004, voor woe. 13.30 uur.
- Studenten(sport)ver./Studentenpastoraten:** N. Plompen, Stud.zaken, Lenculenstraat 26, tel. 883354, voor woe. 16.00 uur.
- Instituten behorend bij een faculteit:** bij de facultaire contactpersoon.
- Berichten voor onderdeel 'Universiteit Algemeen' inleveren bij Voorlichting, Bouillonstraat 3, tel. 883081, voor vrij. 12.00 uur.
- Externe berichten worden alleen opgenomen als er plaats is. Info.: PR & Voorlichting, tel. 883081.

UNIVERSITEIT ALGEMEEN

Nieuw masterprogramma Magister Iuris Communis

Zeventien studenten uit negen Europese landen gaan het nieuwe Masterprogramma Magister Iuris Communis volgen aan de FdR. Het Masterprogramma is een unieke opleiding in Europa. In het programma wordt namelijk een vergelijking gemaakt tussen de rechtstelsels van de afzonderlijke Europese lidstaten. Het gemeenschappelijke in de nationale stelsels staat hierbij centraal. Zijdellings komt ook het Europese gemeenschapsrecht aan bod.

Bedrijfskunde nieuwe studierichting voor de RL

De RL kan in september 1993 starten met een studierichting Bedrijfskunde. De minister van O&W, dr. ir. J.M.M. Ritzten, deelde zijn goedkeuring daarvoor persoonlijk aan de Rijksuniversiteit Limburg mee, toen hij het nieuwe gebouw van de faculteiten Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen kwam openen.

Amerikaanse onderscheiding voor prof. dr. H.M. van Praag

Prof. dr. H.M. van Praag, heeft een speciale onderscheiding ontvangen 'in recognition of his outstanding service to the people of the State of New York'. De prijs is hem toegekend door de gouverneur van de Staat New York, Mario Cuomo.

Promotie drs. A. Blokland

Op 18 september verdedigt drs. A. Blokland zijn proefschrift 'Animal models of cognitive aging and dementia in the rat: problems and perspectives'. Promotor is prof. dr. J. Jolles. In dit proefschrift beschrijft drs. Blokland onderzoek waarin geïmagineerd werd de leeftijdsgerelateerde achteruitgang in leren en geheugen bij de rat te karakteriseren. Hij concludeert dat het vrijwel onmogelijk is om leer- en geheugenprestaties van jonge en oude subjecten met elkaar te vergelijken omdat er leeftijdsgerelateerde verschillen zijn in, bijvoorbeeld, motivatie en de manier waarop problemen worden opgelost.

Promotie drs. H. Velthuisen

Op 24 september verdedigt drs. H. Velthuisen zijn proefschrift 'The nature and applicability of the blackboard architecture'. Promotor is prof. dr. H.J. van den Herik. De blackboardarchitectuur is een programma-architectuur voor kennissystemen. Er zijn echter vele verschillende implementaties van dat model mogelijk. Omdat de blackboard-architectuur een aantal goed bruikbare eigenschappen heeft, zijn er voor vele toepassingen inmiddels diverse implementaties gerealiseerd. In het proefschrift worden twee van dergelijke toepassingen uitgebreid beschreven: robot besturing en netwerk-projectering.

Open Dag Gebruikersondersteuning (ICA)

Op 22 september a.s. zal de afdeling Gebruikersondersteuning van de dienst Informatie, Communicatie en Automatisering een open dag organiseren t.g.v. de opening van de tweede cursuszaal. Gedurende deze dag zijn er verschillende activiteiten. Zo zullen demonstraties worden gegeven betreffende nieuwe programmatuur, er is uitgebreide informatie betreffende licenties, handleidingen, GO-services en cursussen. Verder zijn er aanbiedingen van de PC-shop en is er een overzicht van een aantal automatiseringsboeken en -gidsen. Daarnaast staan een groot aantal computers opgesteld waarop diverse

programmatuur is geïnstalleerd, zodat u zelf kunt experimenteren. Uiteraard is een aantal adviseurs aanwezig waarbij u met uw vragen terecht kunt. Speciaal ter gelegenheid van deze open dag heeft ICA 2 acties:
- Iedere bezoeker ontvangt een feestdiskette met daarop WordPerfect macro's en afbeeldingen.
- Degene die zich gedurende deze open dag inschrijft op een of meer cursussen, die door ICA worden gegeven, ontvangt een korting van 5% op de cursusprijs.
Het programma:
13.00 en 15.00 uur: Demonstraties van de nieuwste MAASnet-mogelijkheden
13.30 en 15.30 uur: Demonstraties WordPerfect op Macintosh
14.00 en 16.00 uur: Demonstraties WordPerfect onder Windows (de demonstraties duren ongeveer 15 minuten)
16.30 uur: Borrel
De open dag wordt gehouden op 22 september a.s. in de cursuszalen van ICA, Bouillonstraat 3, (derde verdieping) van 12.30 uur tot 17.30 uur.

UNIVERSITEITSRAAD

Agenda vergadering
Op 24 september zal de Universiteitsraad in zijn bijeenkomst de volgende onderwerpen behandelen:
- Rapportage voortgang project Wonen boven Winkels.
- VSNU: kwaliteitsonderzoek.
- Termijn bevoegdverklaring bijz. leerstoelen die door het bedrijfsleven worden aangevraagd.
- Benoeming vice-voorzitter Universiteitsraad en benoeming voorzitters en vice-voorzitters UR-commissies

De vergadering van de Universiteitsraad vindt plaats in de UR-zaal, Oud Gouvernement.
De vergadering begint om 19.30 uur en is openbaar.
Omstreeks 20.00 uur bestaat er gelegenheid gebruik te maken van het sprekerskwartier.

Boek FdG/FdGW

"Twee faculteiten onder een dak" is de titel van een publikatie die het CvB heeft aangeboden aan alle medewerkers van de faculteiten Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen. Daarmee wordt de aandacht gevestigd op de mijlpaal die de RL bereikt heeft met het tot stand komen van de nieuwbouw voor beide faculteiten. Bij PR&Voorlichting is nog een aantal exemplaren verkrijgbaar. Wie belangstelling heeft kan zich schriftelijk aanmelden; PR&Voorlichting, Bou3. De verzending vindt plaats als zich een voldoende aantal belangstellenden heeft aangemeld. Wie het eerst komt, het eerst maalt.

FINANC. ECON. DIENST

Kas
Per 1-9-1992 is de kas bij de Financieel Economische Dienst geopend van 9.00 tot 16.30 uur; dit geldt zowel voor de locatie binnenstad (TS6) als voor de locatie Randwijk (UNS50);

VACATURES

Schriftelijke sollicitaties onder vermelding van vacaturnummer op brief en envelop binnen 10 dagen te richten aan de dienst P&O. Interne vacatures gelden uitsluitend voor medewerkers van de RL.

Interne vacature 017

De vakgroep Algemene Heelkunde van de RL verricht in internationaal en multidisciplinair verband onderzoek op het gebied van klinische voeding en metabolisme. Bij deze vakgroep is een vacature voor een

Analist (m/v)

Met ervaring in massaspectrometrische en analytische technieken.

De functie:

U wordt te werk gesteld in het Stabiele Isotoop Centrum. De oprichting van dit laboratorium is een gezamenlijke onderneming van twee Faculteiten (Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen) en het AZM. U werkt in teamverband, met twee ultramoderne massaspectrometers (IRMS en GCMS) ter bepaling van stabiele isotoopratio's in biologische

materiaal afkomstig van patiënten en gezonde vrijwilligers. Tot Uw taken behoren de monstervoorbereiding (waarbij gebruik gemaakt wordt van een laboratorium robot en een preparatief GC systeem) en het bedienen van de massaspectrometers. Daarnaast zult U betrokken worden bij het technisch onderhoud van de betrokken apparatuur. U geeft samen met de wetenschappelijke staf leiding aan de planning van de analytische werkzaamheden en werkt aan het ontwikkelen van nieuwe applicaties.
Functie-eisen:
U heeft als vooropleiding HBO-B biochemie of analytische chemie en beschikt over een diepgaande technische interesse. Ook HTS-ers met ervaring/belangstelling voor chemisch analytische technieken en proces-technologie worden uitgenodigd te solliciteren. Ervaring met computers en programmeren strekt tot aanbeveling. Goede kennis van de Engelse taal is essentieel. Verder zijn leidinggevende capaciteiten, het vermogen om te werken in teamverband, een optimale inzet en de bereidheid om te werken op ongewone tijdstippen vereist.
Salaris: Afhankelijk van ervaring en opleiding max. f 4.534,- bruto per maand (max. schaal 8 BBRA 1984).
Inlichtingen: P. Soeters, 877489.

UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK

Openingstijden UB 1992/1993

- Bibliotheek/Studielandschap geneeskunde/gezondheidswetenschappen**
ma t/m do 9.00 - 21.00 uur, vr 9.00 - 19.00 uur, za 9.00 - 16.00 uur
- Bibliotheek Bonnefanten**
ma, wo, do, vr 9.00 - 18.00 uur, di 9.00 - 21.00 uur, za 10.00 - 14.00 uur
- Studielandschap Economie**
ma, wo, do 9.00 - 19.00 uur, di 9.00 - 21.00 uur, vr 9.00 - 18.00 uur, za 10.00 - 14.00 uur
- Studielandschap Cultuur- en Wetenschapsstudies / FdAW**
ma, wo, do, vr 9.00 - 18.00 uur, di 9.00 - 21.00 uur, za 10.00 - 14.00 uur, Computerruimte FdAW ma t/m vr 9.00 - 17.00 uur
- Studielandschap Rechten** ma t/m do 9.00 - 23.00 uur, vr 9.00 - 21.00 uur, za 10.00 - 17.00 uur
- Bibliotheek Jezuïeten** september: volgens afspraak met ingang van 1 oktober: di, wo, do 9.00 - 12.00 uur
- Bibliotheek Vijverdal** ma t/m vr 9.00 - 17.00 uur

Lenerspas geldig bij andere UB's

Op vertoon van de lenerspas van de UB Rijksuniversiteit Limburg en een indentiteitsbewijs kunt u met ingang van 1 september 1992 gratis gebruikmaken van andere universiteitsbibliotheken in het land.

BUREAU INTERN. SAMENWERKING

British Council Fellowship Scheme 1993/94

Ook voor het academisch jaar 1993/94 stellen de British Council en de Foreign & Commonwealth Office weer beurzen beschikbaar voor postdoctorale/post-HBO studie en post-doctoraal onderzoek in het Verenigd Koninkrijk.

In totaal zullen ongeveer twintig studenten enige financiële ondersteuning kunnen krijgen. Aanvragen zowel van studenten die voor september 1993 zullen afstuderen, als van reeds afgestudeerden, AIO's en stafleden zijn welkom.

Bij de selectie wordt, naast uiteraard aantoonbare academische kwaliteiten, met name gekeken naar de motivatie: de beurzen zijn bedoeld voor diegenen die met het oog op hun toekomstige carrière kunnen profiteren van expertise welke expliciet op Britse universiteiten, Colleges en Polytechnics aanwezig is.

De aanvraag- en selectieprocedure gaat nu van start. Ingevulde aanvraagformulieren dienen op **vrijdag 30 oktober 1992** door de British Council ontvangen te zijn. De benodigde formulieren zijn verkrijgbaar bij Ina Engelen, tel. 883211.

Research Scholarships and Post-Doctoral Fellowships Canada

Under its program of academic exchanges, the Department of External Affairs and International Trade of the Government of Canada offers awards on an annual basis to nationals of several countries, among which of the Netherlands. These awards are intended to enable foreign nationals of high academic standing to undertake graduate studies or post-doctoral research in Canadian institutions. Awards may be applied to research or studies in all areas of the arts, the social sciences and humanities, the natural sciences and engineering. Proposed programs of study must focus on a Canadian subject or include significant Canadian content.

All applications are judged on a competitive basis. The final selection is made on the basis of the academic or artistic merit of the applicant and the justification for carrying out the proposed program of study or research in Canada. Deadline for all applications is **November 30, 1992**. Meer informatie: Ina Engelen, tel. 883211.

Openingstijden

Het spreekuur 'Studeren in het buitenland' voor studenten en medewerkers wordt gehouden op woensdag- en vrijdagochtend van 09.00 - 11.30 uur in de Studie-Infotheek van Studentenzaken, Oud-Gouvernement, ingang Lenculenstraat, kamernr. 0311.

ALMA AGENDA

Agenda van activiteiten in het kader van het samenwerkingsverband tussen de universiteiten van Aken, Luik en Maastricht.

ALMA-sporttoernooi

Op 22 oktober vindt in Maastricht het ALMA-sporttoernooi plaats. Op het programma staan voetbal, volleybal, schermen, bridge, badminton, handbal en basketbal. Informatie: tel. 883135 / 883134

Symposium Environment and Health

ALMA houdt op 23 oktober aan de RL een symposium over milieuproblematiek in de Euregio. Het symposium 'Environment and Health: scientific and social aspects' belicht milieu-gezondheidsproblemen vanuit wetenschappelijke, sociale, technische en politieke invalshoeken. Informatie: Ingrid Leijs, tel. 88310

RL-AGENDA

Promoties en inaugurele- of afscheidsredes vinden plaats in de Aula, Tongerestraat 53.

Informatie: Rectoraat, 883096/883210

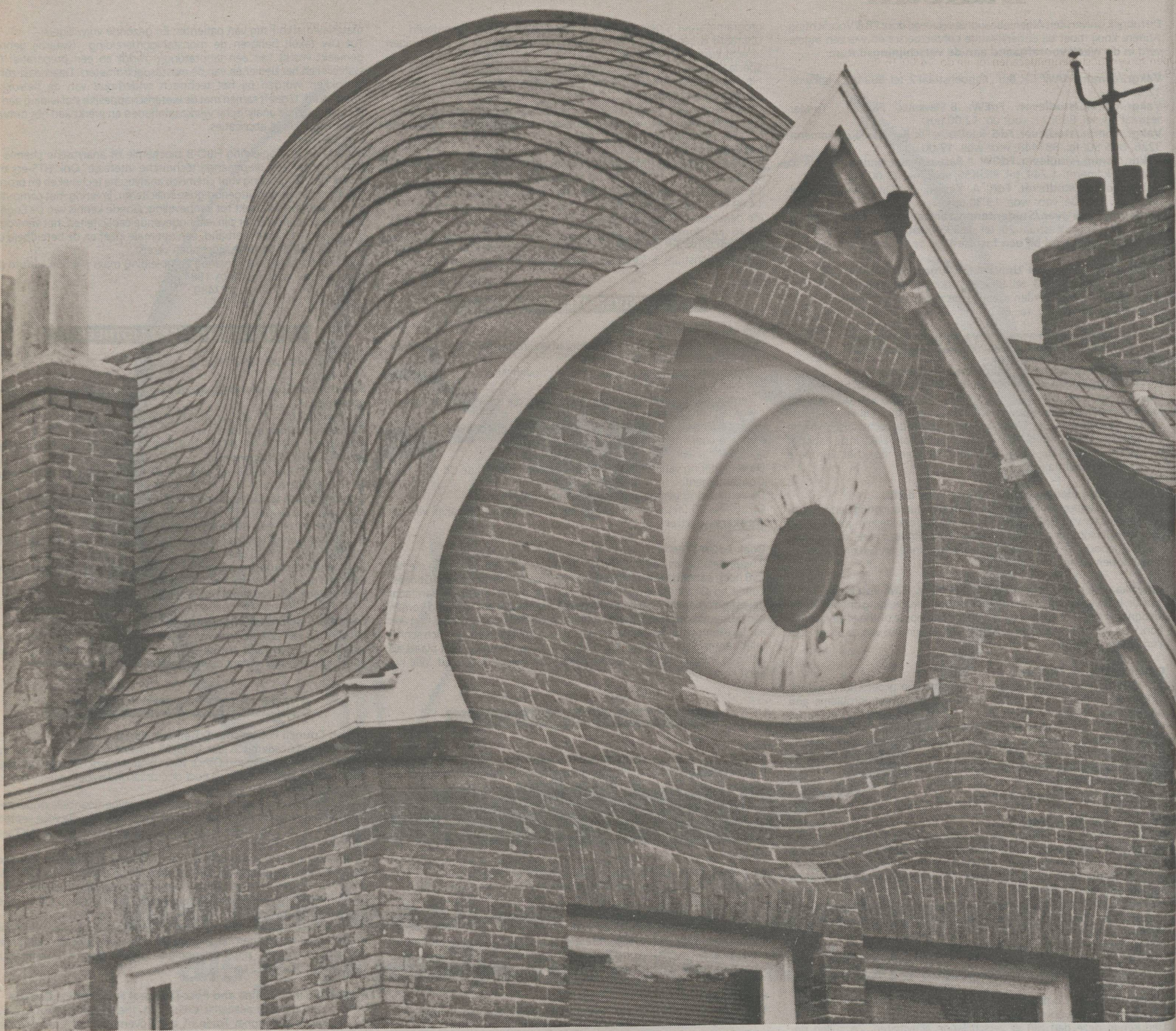
- 17-09 Inauguratie H. Neumann, 16.00 uur
- 18-09 Promotie A. Blokland, 14.00 uur
- 24-09 Promotie H. Velthuisen, 16.00 uur
- 25-09 Promotie A. van der Arend, 16.00 uur
- 30-09 Symposium 'Eigen verantwoordelijkheid in de gezondheidszorg', Aula, 14.00 uur
- 01-10 Promotie A. van de Kar, 16.00 uur
- 02-10 Inauguratie P. Pop, 16.00 uur
- 08-10 Promotie C. Lucas, 14.00 uur
- 08-10 Promotie M. Dubelaar, 16.00 uur
- 09-10 Promotie A. Oerlemans, 14.00 uur
- 09-10 Promotie K. Cox, 16.00 uur
- 15-10 Bijeenkomst Emancipatiecommissie RL, 15.30u, info: 887166
- 16-10 Promotie H. Verspagen, 14.00 uur
- 16-10 Promotie W. Meijerink, 16.00 uur
- 23-10 Promotie S. Bulstra, 14.00 uur
- 23-10 Promotie G. Span, 16.00 uur
- 23-10 Symposium 'Environment and

health scientific and social aspects' (ALMA-symposium), Tongerestraat 53, Info: mw. I. Leijs, tel. 883108/883513

- 27-10 Inauguratie Th. Mock, 16.00 uur
- 29-10 (Dubbel)inauguratie A. Huson en H. Kuipers, 15.00 uur
- 30-10 Aula gereserveerd
- 31-10 Voorlichtingsdag voor toekomstige studenten: Gezondheidswetenschappen, deeltijdopleiding Verplegingswetenschap, Milieugezondheidkunde, Cultuur en Wetenschapsstudies, Kennis-technologie
- 05-11 Promotie D. Terwel, 16.00 uur
- 06-11 Aula gereserveerd
- 07-11 Voorlichtingsdag voor toekomstige studenten: nederlands recht dag-en deeltijdopleiding, Fiscaal recht, Economie en Econometrie. RL-locaties, info: 887172
- 12-11 Promotie L. Fasotti, 14.00 uur
- 12-11 Bijeenkomst Emancipatiecommissie RL, 15.30u, info: 887166
- 13-11 Aula gereserveerd
- 14-11 Voorlichtingsdag voor toekomstige studenten: geneeskunde, Gezondheidswetenschappen, deeltijdopleiding Ver-

plegingswetenschap en Milieugezondheidkunde. RL-locaties, info: 887172

- 26-11 Promotie J. Bothmer, 14.00 uur
- 26-11 Promotie J. Codrington, 16.00 uur
- 27-11 Inauguratie G. Mincke, 16.00 uur
- 03-12 Bijeenkomst Emancipatiecommissie RL, 15.30 u, info: 887166
- 04-12 Aula gereserveerd
- 10-12 Promotie W. Maertzdorf, 16.00 uur
- 11-12 Aula gereserveerd
- 18-12 Promotie H. Boonen, 12.00 uur
- 18-12 Promotie T. de Kok, 14.00 uur
- 18-12 Promotie Y. Graus, 16.00 uur
- 25-12 Kerstmis RL gesloten
- 26-12 idem
- 1993
- 08-01 Dies Natalis, 15.30 uur
- 22-01 Inauguratie E. Wouters, 16.00 uur
- 29-01 Inauguratie J. Troost, 16.00 uur
- 12-02 (Dubbel)inauguratie W. Vermeend en E. Jurgens, 15.00 uur
- 13-03 Aula gereserveerd
- 20-03 Aula gereserveerd
- 28-05 Afscheidsrede E. Marres, 16.00 uur
- 01-10 Afscheidsrede G. Hofstede, 16.00 uur

GEBRUIK JE JE BOVENKAMER, DAN BETAAL JE JE KIJK- EN LUISTERGELD.

Het niet betalen van kijk- en luistergeld is strafbaar en kost je vroeg of laat veel meer geld dan het jaarlijks voldoen ervan.

Je kunt dus maar beter je wettelijke plicht nakomen. Met andere woorden: heb je een radio en/of tv op je kamer en wil je geen zwartkijker zijn, ga dan naar het postkantoor en vraag om het aangifteformulier.

Woon je in een studentenhuis en staat de tv in een gemeenschappelijke ruimte, dan

hoeft er slechts éénmaal te worden betaald.

Heb je daarnaast nog een tv en/of radio op je kamer, dan dient daar ook de omroepbijdrage voor te worden voldaan.

Als je verhuist, maak dan gebruik van het zogenaamde Verhuisbericht van PTT Post. Daarmee krijgen allerlei bedrijven en instellingen automatisch bericht van je nieuwe adres.

De Dienst Omroepbijdragen verwacht je adreswijziging binnen één maand, later is

strafbaar. Nog veel meer over de omroepbijdrage lees je in de algemene brochure 'Een verhelderende kijk op kijk- en luistergeld', verkrijgbaar op het postkantoor.

Of in de brochure 'Wat je als student moet weten over kijk- en luistergeld', die voor je klaar ligt in de informatiestand van de universiteit.

Stuc
Ope
19.0
883.

Stuc
Voor
je ee
kam

Ste
Ope
3 21

Stuc
Lenc
Stud
studi
vakk
gedit
Oper
vr. 0:

Cent
Oper

Ager
Wo.
verza
leder
welk

RK S
leder
geleg

Zowe
Stude
Bosch

Agen
Lokal
Wo. :
Do. 1
Elke d
Europ
Do. 2
Wo. :
Zo. 2
(Noor
Vr. 2

S.I.B.
Wo. :
Geerli
situati
Wo. :
koster

NSEM
NSEM
f. 10,-

Agenc
Studer
seizoe
stuk o
we ool
ends e
aan he
decorc
Wie dr
de schu
gevers
u. in h
drama

Agenc
Groep
21565
Ma. 21
Leerhu
Di. 22:
20.00
zoeker
Wo. 23
den. 20
lezen e
Do. 24
hoofde
vanavo
welkon
Tafelstr
m do. ;
een var
215651

Cursus
Studien
sen voc
lessen e
uitzond
(Hoogb
dient te
van 9.0
Maastr

Bulletin

STUDENT EN ZAKEN

Studentendecanaat

Open spreekuur studentendecanen: di. en do. 14.00-16.00; wo. 17.00-19.00 u. Len.26, k. 0310B. Tel. spreekuur ma. t/m vr. 13.30-14.00 u., tel. 883354 (ook voor afspraken).

Studentenpsycholoog

Voor een gesprek met de studentenpsycholoog Ruud van den Berg, kun je een afspraak maken via het secretariaat Studentenzaken, Len.26, kamer 0310B. Tel.: 883354.

Steunpunt Studiefinanciering

Openingstijden: ma. t/m vr. 09.00-12.00 u. en 14.00-16.00 u., tel. 06-3 21 21 51, Len.26.

Studie-Infotheek voor wie?

Lenculenstraat 26, K 0311. Gelegen in het centrum van de stad is de Studie-Infotheek, dé plaats waar je in een rustige sfeer kunt zoeken naar studies, academisch en HBO, in Nederland. Vervolgopleidingen, keuzevakken RL en elders. Vacatures, verzekeringen etc. ook zijn de zaterdagedities van landelijke en regionale dagbladen ter inzage aanwezig. Openingstijden: ma. di. en do. 14.00-16.30 u en wo. 16.00-19.00 u en vr. 09.00-12.00 u, Tel. 887351.

Centrale Studenten Administratie

Openingstijden CSA: ma. t/m do. 13.30-16.30 u. en vr. 09.00-12.00 u.

Agenda RKSv Servatius

Wo. 23 sep.: 15.00 u., excursie Gouvernementsgebouw (Lb). 14.30 u. verzamelen op de sociëteit met fiets en OV-kaart. Iedere woensdagavond om 18.30 u. is er Mensa. Iedereen is van harte welkom. Opgeven voor wo.-middag 12.00 u. via tel. 211126 of 255203.

RK Studentenpastoraat Maastricht

Iedere do.-avond om 19.30 u. en iedere zondag om 10.30 u. is er gelegenheid om de H. mis bij te wonen. Na afloop is er koffie.

Zowel de activiteiten van RKSv Servatius als de activiteiten van het RK Studentenpastoraat vinden plaats in de sociëteit "In de Fortuyn", Boschstraat 97 Maastricht, tel. 211126.

Agenda Aegee-Maastricht

Lokale agenda:
Wo. 23 sep.: Feest in de Momus.
Do. 1 t/m zo. 4 okt.: Introductie weekend. Elke di.-avond vanaf 22.00 u., borrel in café Metamorfoos, kleine Gracht. Europese agenda:
Do. 24 t/m zo. 27 sep.: Wines of Valladolid in Valladolid (Spanje).
Wo. 23 t/m vr. 2 okt.: Promotion tour to Moskou.
Zo. 27 t/m do. 1 okt.: Visit Norway Return to Nature in Trondheim (Noorwegen).
Vr. 2 t/m zo. 4 okt.: President's meeting in Turku (Finland).

S.I.B.

Wo. 23 sep.: 16.30 u., Lezing-discussie in Van Sloun. Spreker is dhr. Geerling van de Zuid Afrikaanse ambassade met als thema de huidige situatie in Zuid Afrika.
Wo. 30 sep.: 19.00 u., Bar-b-q achter het Kruithuis, TS53. Kaarten kosten f 10,- en zijn in de voorverkoop verkrijgbaar.

NSEM

NSEM studentenvakbond, nieuw tel.nr. 043-883142. Lidmaatschap f 10,- per jaar.

Agenda Studententoneelvereniging Alles is Drama

Studententoneelvereniging Alles is Drama bestaat 10 jaar! Reden om dit seizoen een adembenemend, bloedstollend, Shakespeariaans lustrumstuk op te voeren (Première juni 1993). Naast dit spektakelstuk hebben we ook nog 3 andere toneelproducties en activiteiten zoals toneelweekends etc. Voor cursussen die met toneel samenhangen ben je bij ons ook aan het juiste adres. Wat dacht je b.v. van een cursus grime? Of een decorcursus, lichtcursus, spelcursus, theater-analysecursus. Aarzel niet! Wie droomt er nu niet van een glanzende toneelcarrière voor of achter de schermen. Kom naar de presentatie-avond waar regisseurs en cursusegevers precies vertellen wat de plannen voor dit jaar zijn. **23 Sep., 20.00 u. in het CCV-theater, Herbenusstr. 89.** Wil je meer info over Alles is drama, bel dan met Mariëlle (631383) of met Jeroen (258153).

Agenda Tafelstraat 13

Groepen waarvoor je je nog kunt inschrijven op Tafelstraat 13, tel. 215651.
Ma. 21 sep.: 20.00 u., toneelgroep. 20.00 u., eerste bijeenkomst Joods Leerhuis, verkenningen in de Joodse manier van denken.
Di. 22 sep.: 17.45 u.-19.30 u., koorrepetitie, nieuwe leden zijn welkom. 20.00 u., eerste bijeenkomst van de literatuurgroep met als jaarthema "zoeken naar ...".
Wo. 23 sep.: 18.15 u., eerste bijeenkomst van de yoga-groep gevorderden. 20.00 u., eerste bijeenkomst van de filosofiegroep "Rousseau"; we lezen en bespreken oorspronkelijk werk van deze filosoof.
Do. 24 sep.: Tafelen, opgeven voor do. 16.00 u.; kosten worden hoofdelijk omgeslagen. 20.00 u., eerste van een reeks filosofieavonden, vanavond over Galilei, Descartes en Pascal; ook voor één avond ben je welkom.
Tafelstraat 13 (Oecumenisch Studentenpastoraat) is geopend van ma. t/m do.; je kunt overdag altijd even binnenlopen. Voor een gesprek met een van de pastores kun je het best van te voren een afspraak maken, 215651.

STUDIUM GENERALE

Cursussen

Studium Generale Maastricht organiseert komend seizoen weer cursussen voor studenten. De cursussen bestaan over het algemeen uit tien lessen en vinden plaats in het Lösstheater (Achter de Barakken 31a) met uitzondering van de cursus fotografie, die vindt plaats in het Kokopand (Hoogbrugstraat 1). Er wordt gestart in de week van 28 sep. Inschrijving dient te geschieden vóór 17 sep. bij Studium Generale, tel.: 043-883545 (van 9.00 tot 12.30 u.) of aanmelden bij SG via postbus 616, 6200 MD Maastricht.

Het betreft de volgende cursussen:

Portret- en modeltekenen voor beginners. Vanaf 28 sep. maandags van 20.00 tot 22.00 u., f 130,- incl. modelkst.

Tekenen naar de waarneming. Vanaf 29 sep., dinsdags van 20.00 tot 22.00 u., f 95,-.

Grafische vormgeving. Vanaf 30 sep., woensdags van 16.00 tot 18.00 u., f 95,-.

Schilderen. vanaf 30 sep., woensdags van 20.00 tot 22.00 u., f 95,-.

Aquarelleren. Vanaf 1 okt., donderdags van 16.00 tot 18.00 u., f 95,-.

Model in kleur. Vanaf 1 okt., donderdags van 20.00 tot 22.00 u., f 130,- incl. modelkst.

Fotografie (z/w) voor beginners. Vanaf 28 sep., maandags van 19.30 tot 22.30 u., f 95,-.

Theatervormgeving. Vanaf 12 okt., maandags van 16.00 tot 18.00 u., f 45,-.

Theaterbeschuwing. Vanaf 4 okt., zondags voorafgaand aan de voorstellingen van 20.00 tot 22.00 u., f 130,- incl. toegang.

LV&S

1e jaars toernooiweek

In de week van 28 sep. t/m 1 okt. organiseert LV&S een 1e jaars toernooiweek met de volgende takken van sport: basketbal, handbal en veldhockey op ma. 28 sep., badminton op di. 29 sep., Nachtvolleybal (start 23.00 u.), tafeltennis en de Savelsbosloop (hardlopen) op wo. 30 sep. en zaalvoetbal op do. 1 okt. Sportkaart is voor deze toernooiweek niet verplicht. Indien niet overtekend kunnen ouderejaars studenten meedoen. Meer info en inschrijven voor 25 sep. bij LV&S.

Kajak cursus

Ma. 12 okt. start cursus kajak olv dhr. J. Schreurs van 22.00-23.00 u. in zwembad de Dousberg. Cursusduur: 8 lessen (1x per 2 weken). Minimaal 8, max. 16 deelnemers. Kosten: f 50,- sportkaart verplicht. Inschrijven bij LV&S. Info-avond: ma. 5 okt. in de Dousberg om 22.00 u.

Onderwatersportcursus

Ma. 5 okt. start deze cursus olv "de Walrussen" van 22.00-23.00 u. in zwembad de Dousberg. Cursusduur: 8 lessen (1x per 2 weken). Max. 16 deelnemers. Kosten: f 50,- sportkaart verplicht. Inschrijven bij LV&S. Info-avond: ma. 21 sep. in de Dousberg om 22.00 uur.

Yoga cursussen

Do. 24 sep. starten 2 cursussen yoga olv M. Heyligen in het RL-gebouw, P. Debeyeplein 1 kamer 0.126. Cursusduur: 13 lessen van 1 uur (periode sep. t/m dec. '92). Tijden: 17.30-18.30 u. of 18.45-19.45 u. Max. 16 deelnemers per cursus. Kosten: f 40,- sportkaart verplicht.

Zelfverdedigingscursus

Zo. 4 okt. start cursus zelfverdediging van 11.00-12.00 u. olv sportschool P. Zenden, St. Bernardusstr. 5. Cursusduur: 8 lessen. Kosten: f 45,- sportkaart verplicht. Inschrijven bij LV&S voor 1 okt.

Agenda Dutch Mountains

Gewijzigde trainingstijden! Nu di. 16.30 u., do. 09.00 u. en zaterdag 10.00 u.

Agenda Maassac

Wo. 23 sep.: dialezing over de McKinley-expeditie door Paul Dobbelaar en Paul Lahaye, 20.00 u. cafe Tribunal. Ook voor niet-leden.

Agenda MSBC Heep

28 sep.: Sla-je-suf-toernooi. 5 okt.: start interne competitie info-avond bestuursfuncties. 27 okt.: ALV.

Agenda Stennis

24, 28 sep. en 1 okt.: herinschrijving, Ts. 53 18.00-19.30 u. 5 okt.: start inschrijving nieuwe leden. Tel 257383 (Nicole Wilts). 14 okt.: Info-avond voor nieuwe leden. 3 nov.: ALV.

ECONOMIE

Stageplaatsen sectie Marketing

Bij een van de dochterondernemingen van Macintosh is een stage plaats beschikbaar. Het gaat om het woninginrichtingsbedrijf Pot in Axel (Zeeuws-Vlaanderen). Op basis van een financiële analyse van het assortiment, de verkoper en de doelgroepen moeten voorstellen ontwikkeld worden voor het marketing- en communicatie-beleid. Start: zo spoedig mogelijk. Per direct stage plaats vrij voor het ontwikkelen van een marketingplan voor universiteiten. Inlichtingen bij: prof.dr. J.D.P. Kasper (k. 2092, tel. 811)

Toetsen Statistiek 2.1 en de herkansing Statistiek 2.5 BE/IM

In tegenstelling tot hetgeen op het toetsrooster (2e versie, TC 92.033) vermeld staat, zullen de toetsen Statistiek 2.1 AE/IM/BE (eerder gepland op 27/10) en Wiskunde 2.1 AE/IM/BE (gepland op 28/10) gecombineerd worden tot één gezamenlijke toets op woensdag 28 oktober 1992 van 09.00-12.00 uur, lokaties Geusselt/De Heeg (lokatieverdeling wordt nader bekendgemaakt)

Deze toets zal bestaan uit

* een Wiskunde-deel 2.1 AE/IM/BE

* een Statistiek-deel 2.1 AE/IM/BE

Het Statistiek-deel fungeert tevens als Herkansing Statistiek 2.5 BE/IM. De op het toetsrooster genoemde datum voor de Herkansing Statistiek 2.5 BE/IM in Toetsperiode 2 (14 januari 1993) zal dan ook vervallen. Derde- en vierdejaars studenten die wensen deel te nemen aan de Herkansingstoets Statistiek 2.5 BE/IM op 28 oktober kunnen op het nieuwe toetsinschrijfformulier voor Toetsperiode 1 onder het kopje "overig nl.:" aangeven dat zij aan genoemde toets wensen deel te nemen.

De Herkansingen Statistiek 2.2 en Wiskunde 2.3 worden apart afgenomen zoals vermeld in het toetsrooster.

Lezingen in het kader van het blok "Vrouw en economie"

WOMEN IN THE EUROPEAN ECONOMY

23 september, 16.00 uur, TS 53, kamer 0001

Dr. Barbara Krug (Universität des Saarlandes, Germany)

"Women and public choice theory"

30 september, 16.00 uur, TS 53, kamer 0001

Drs. Janneke Plantenga, (University of Utrecht)

"Women's labour market participation in Europe"

7 oktober, 16.00 uur, TS 53, kamer 0001

Prof. Dr. Danièle Meulders (DULBEA, Brussels)

"A-typical labour market relations in Europe"

14 oktober, 16.00 uur, TS 53, kamer 0001

Dr. Geske Dijkstra (University of Limburg)

"Women in Eastern Europe"

21 oktober, 16.00 uur, TS 53, kamer 0001

Prof. Dr. Jeanne de Bruyn (Free University Amsterdam)

"Comparable worth"

Spreekuren studeren/stage in het buitenland

Vanaf 31 augustus zijn er wekelijks spreekuren voor studenten betreffende studie en/of stage in het buitenland. Deze vinden plaats in gebouw TS 53, kamer 3.046 en wel op **MAANDAG EN VRIJDAG VOOR BLOK 1** en **DINSDAG EN VRIJDAG VOOR BLOK 2** telkens van **15.00-16.00 uur.** Paul Janssen en Sandra Swelsen verzorgen dit spreekuur.

Voorlopige agenda EFM

17 september

Alfa houdt voorlichtingsavond voor potentiële actieve leden. 20.00 uur in kamer 0089.

21 september Mercurius nodigt BE-studenten uit nader kennis te maken met de vereniging, de commissies en activiteiten voor het komende jaar. 20.00 uur borrelen wij in Cafe van Sloun.

30 september + 1 oktober

Alfa organiseert excursie naar Luxemburg met bezoek aan Europees parlement en het staalbedrijf Arbed.

1 oktober Mercurius organiseert lezing van Prof. dr. J. van de Poel, financieel directeur van Sphinx. De lezing gaat over emissies en staat in het kader van het blok Beleggingsleer. Kamer 1001 om 15.30 uur.

7 oktober Alfa begeleidt de propedeuse-uitreiking in de collegezaal vanaf 14.00 uur.

8 oktober Alfa organiseert lezing over de "Japanse markt" van 13.30-15.30 uur in kamer 1001.

15 oktober ALV Alfa om 19.00 uur in kamer 0089.

18 december Kerstgala EFM-Mercurius (let op de affiches).

N.B. Exacte data zijn nog niet bekend, maar houd jullie agenda's in oktober en november vrij voor een stortvloed aan Mercurius-activiteiten m.m.v. o.a. PTT Nederland, ABN/AMRO, Procter & Gamble en gerenomeerde accountantskantoren.

Lezingen in het kader van het blok "Vrouw en economie"

WOMEN IN THE EUROPEAN ECONOMY

23 september, 16.00 uur, TS 53, kamer 0001

Dr. Barbara Krug (Universität des Saarlandes, Germany)

"Women and public choice theory"

30 september, 16.00 uur, TS 53, kamer 0001

Drs. Janneke Plantenga, (University of Utrecht)

"Women's labour market participation in Europe"

7 oktober, 16.00 uur, TS 53, kamer 0001

Prof. Dr. Danièle Meulders (DULBEA, Brussels)

"A-typical labour market relations in Europe"

14 oktober, 16.00 uur, TS 53, kamer 0001

Dr. Geske Dijkstra (University of Limburg)

"Women in Eastern Europe"

21 oktober, 16.00 uur, TS 53, kamer 0001

Prof. Dr. Jeanne de Bruyn (Free University Amsterdam)

"Comparable worth and pay equity"

Participanten gezocht voor onderzoek

Het Maastricht Accounting and Auditing Research Center zoekt onder 3e- en 4e-jaars economiestudenten participanten voor een van haar onderzoeksprojecten. Het onderzoek bestaat uit een aantal experimenten in de vorm van een "management game". De duur van een experiment is een ochtend. De beloning bedraagt gemiddeld f40,- en minimaal f30,-. Deelname is mogelijk op een van de onderstaande data: di. 22 sept., wo. 23 sept., do. 24 sept., do. 1 okt., ma. 19 okt., di. 20 okt. De aanvang van de experimenten is steeds om 08.30 uur. De experimenten vinden plaats in kamer 3015. Aanmelding is mogelijk bij Marianne Keulen op kamer 2026, d.m.v. inlevering van een briefje met vermelding van naam, collegenr., telefoonnr. en datum van voorkeur, met verwijzing naar "management game". Aanmelding s.v.p. voor di. 22 sept. U ontvangt dan tegenbericht voor bevestiging van de aanmelding.

Spreekuren studeren/stage in het buitenland

Vanaf 31 augustus zijn er wekelijks spreekuren voor studenten betreffende studie en/of stage in het buitenland. Deze vinden plaats in gebouw TS 53, kamer 3.046 en wel op **MAANDAG EN VRIJDAG VOOR BLOK 1** en **DINSDAG EN VRIJDAG VOOR BLOK 2** telkens van **15.00-16.00 uur.** Paul Janssen en Sandra Swelsen verzorgen dit spreekuur.

GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN

Post initieel Hoger Onderwijs Gezondheidswetenschappen

Efficiënt Verpleegkundig Management, Informatietechnologie voor beleidsvoering 3 - 6 november 1992. Centrum voor Ziekenhuiswetenschap, Katholieke Universiteit Leuven i.s.m. Faculteit der Gezondheidswetenschappen R.L.. Doelstelling: leren omschrijven van beslissingsprocessen bij verpleegkundig management; kennis maken met verpleegspecifieke informatica-toepassingen t.b.v. het management; inhoud en functionaliteit van informatietechnologie leren beoordelen t.b.v. verpleegkundige beleidsvoering; vaardigheden opdoen bij het gebruik van een aantal software pakketten. Doelgroep: directieleden, hoofden verpleegkundig departement, coördinator afdelingshoofden, beleids- en stafmedewerkers werkzaam in de intra- en extramurale gezondheidszorg in België en Nederland. Kosten: f. 1400,-. Plaats: Universitair Rekencentrum en Arenbergkasteel, Katholieke Universiteit Leuven. Informatie: Servicebureau Contractactiviteiten Tom Kuiper/Annie Simon 881552.

Symposium 'Afstudeeronderzoek Beleid en Beheer van de gezondheidszorg'

Op woensdag 30 september zal in de collegezaal in Randwijck Faculteiten I een symposium gehouden worden over afstudeeronderzoek binnen de richting Beleid en Beheer. Een vijftal afgestudeerde Beleid en Beheerders zal zijn/haar stage-ervaringen weergeven. Tevens zal de stagecoordinatrice de procedure van stagelopen weergeven en eventuele vragen beantwoorden.

Bulletin

Het symposium begint om 13.00 met een ontvangst met koffie en thee en zal 17.00 uur met een borrel afgesloten worden. De toegang is gratis terwijl voor een abstractboek met samenvattingen van stageonderzoeken een kleine bijdrage gevraagd wordt. Voor inlichtingen kan verwezen worden naar de folders in de postvakjes.

Gezocht:

Mannelijke vrijwilligers voor onderzoek naar de invloed van medicijnen op het energieverbruik tijdens rust. Tijdens de metingen, die twee ochtenden in beslag nemen, kun je naar videofilm kijken. Financiële vergoeding. Voor meer informatie en opgave: E. Blaak, vakgroep Humane Biologie, uns 50, tel 871639.

FIC YOU!!! DE VLAG IS GESTOLEN!!!

Tijdens de Facultaire introductie van Agora is op dinsdagavond tijdens het feest in d'n Hiemel onze trots van de vereniging (de vlag) gestolen. Willen deze twee heren ook weer zo vriendelijk zijn om deze terug te bezorgen via onze briefbus bij Buro Onderwijs FdGW of via een (anoniem) telefoontje naar onze voorzitter Rita tel: 622549. Wij zijn niet bereid losgeld te betalen.

De sociale netwerken van brandstichters

De vakgroep Sociale Psychiatrie houdt zich bezig met een aantal projecten rondom de sociale netwerken van verschillende doelgroepen in de (geestelijke) gezondheidszorg. Bestudeerd worden ondermeer de sociale netwerken van chronisch psychiatrische patiënten, geriatische patiënten, hard-druggebruikers, fibromyalgie-patiënten en delinquenten, in het bijzonder brandstichters. Doel van het project is niet allen het verkrijgen van inzicht in de sociale netwerken van de verschillende groepen patiënten, doch eveneens het ontwikkelen en toepassen van de methode van sociale netwerkanalyse en sociale netwerkstrategieën. Bij één van deze deelprojecten, te weten "Sociale netwerkstrategieën en de hulp aan brandstichters", worden studenten GGK uitgenodigd om hun wetenschapsstage te doen. Het betreft het samenstellen van deelcohorten, het maken van netwerkanalyses bij brandstichters en het samen met de hulpverleners interpreteren van de verkregen gegevens. De wetenschapsstage dient uit te monden in een scriptie. Onderdeel van de stage is een praktijkoriëntatie in de forensische psychiatrie. Het project wordt uitgevoerd in samenwerking met de Stichting Reclassering Zuid-Limburg. Doelgroep: GGK-studenten. Aanvang stage: in overleg. Inlichtingen bij: H. Baars/H. Uffing, tel. 299775/773 T. Gubbels, tel. 299784/773 Adres: Vakgroep Sociale Psychiatrie, Parallelweg 45-47, Maastricht

AGORA ZOEKT NIEUWE (BESTUURS)LEDEN!

Heb je zin om naast je studie iets actiefs te komen doen bij Agora, kom dan eens langs op de Agorakamer. Deze is dagelijks geopend van 10.00 tot 11.00 uur. Er zijn verschillende plaatsen vrij in diverse commissies en in het bestuur. Je kunt ook contact opnemen met onze voorzitter Rita tel: 622549.

Vbggk - vacaturebank

Afgestudeerd als GGK-er en druk op zoek naar een leuke, interessante baan? Geef je nu op bij onze vacaturebank om de kans op een baan te verhogen! De inschrijving is uiteraard kosteloos. Natuurlijk kunnen instellingen en vakgroepen ook vacatures voor GGK-ers plaatsen. Mocht je nog vragen hebben dan kun je in de avonden contact opnemen met: Heidi Mertens, 043-471835. Aarzel niet en bel!

Tekstverwerkers vanaf 28 september in Faculteiten I

De tekstverwerkingsfaciliteiten voor studenten FdGW, FdG en MGK gaan (samen met de vakgroep MI&S) verhuizen. De nieuwe lokatie wordt lokaal 0.119 op begane grond van het gebouw Faculteiten I (de voormalige bibliotheek). Vanaf 14 september zal er geen tekstverwerking meer mogelijk zijn op de Annalaan 60. De nieuwe ruimte aan het P. Debyeplein 1 wordt op 28 september geopend. Tegelijkertijd met de verhuizing worden de faciliteiten uitgebreid. Er komen 9 PC's bij en er komt een nieuwe, krachtige laserprinter. Verder wordt het reserveringssysteem aangepast. Reserveren kan voortaan vanaf de tekstverwerkers zelf. Om te kunnen reserveren, maar ook om te kunnen werken heb je een password nodig dat je kunt opvragen bij de studentassistent.

RECHTSGELEERDHEID

Balietijden Bureau Onderwijs

Maandag t/m vrijdag van 10.15-11.15 uur en van 14.15-15.15 uur. Op maandagavond is de balie ook geopend van 20.00-21.00 uur.

Verkrijgbaar aan de balie

- Roosters en blokboeken avondopleiding en dagopleiding.
- Studiegidsen.
- Regels en richtlijnen Nederlands en Fiscaal recht.
- Nadere regeling Nederlands en Fiscaal recht.
- Literatuurklappers. Deze worden per blokperiode los aan de balie verkocht.
- Aanmeldingsformulieren dagopleiding Nederlands en Fiscaal recht. Let op: uiterste inleverdatum 30.09.1992.

Colleges en lezingen

- 23.09: college Inleiding Ned. recht 09.00-11.00 uur Collegezaal Jezuiten klooster door R. Bakker.
- 23.09: college Rechtsgeschiedenis 11.00-13.00 uur Collegezaal Jezuiten klooster.
- 23.09: college Belastingrecht voor ondernemingen 15.30 uur Collegezaal Nieuwenhof. Foutenleer door A. Thomassen.
- 23.09: college Rechtshandhaving 15.30-16.30 uur Collegezaal Jezuiten klooster. Het burgerlijk procesrecht door G. Rijken.
- 23.09: college Arbeid 13.15-15.15 uur Collegezaal Jezuiten klooster. De internationale rechtsorde door C. Flinterman.
- 30.09: college Rechtsgeschiedenis 11.00-13.00 uur Collegezaal Jezuiten klooster.
- 30.09: college Arbeid 13.15-15.15 uur Collegezaal Jezuiten klooster. De dynamiek in het arbeidsrecht door A. Geers.
- 30.09: college Inleiding Ned. recht 15.30-17.30 uur Collegezaal Jezuiten klooster door Worldneth.
- 07.10: college Rechtsgeschiedenis 11.00-13.00 uur Collegezaal Jezuiten klooster.
- 07.10: college Arbeid 13.15-15.15 uur Aula Jezuiten klooster.
- 07.10: college Rechtshandhaving 15.30-16.30 uur Aula Jezuiten klooster. Het administratief procesrecht door H. Koning.
- 07.10: college Belastingrecht voor ondernemingen 15.30 uur Collegezaal Nieuwenhof. Staking van een onderneming door G. Trines.

07.10: college Inleiding Ned. recht 09.00-11.00 uur Collegezaal Jezuiten klooster door W. Elzinga.

Ouranos agenda

16 sept: Excursie naar de rechtbank. Verzamelen 09.00 uur achter de Nieuwenhof. Leden gratis.

16 sept: Ouranosborrel: in d'n Avenceur (Helmstr. 2). Aanv. 20.30 uur. 25 t/m 27 sept: Zeilweekend, inschrijven: tot 17 sept voor eerstejaars, daarna voor alle rechtenstudenten. Kosten fl. 80,-.

Spreekuren: ma-di-do-vr 12.30-13.30 uur typekamer. Tel. 883071.

GENEESKUNDE

Student-adviseur gezocht voor IWC

De Student fractie FdG/FdGW is op zoek naar een student 1e fase FdG/FdGW die namens haar de functie wil vervullen van student-adviseur 1e fase in de Interfacultaire Wetenschaps Commissie (IWC). De IWC is een beleidsadviserend orgaan van de Faculteitsbesturen FdG en FdGW. Deze functie gaat in per 1 oktober 1992. Geïnteresseerden kunnen verdere informatie inwinnen bij: Gera de Vries (tel. 217510) of Dirk-Jan Slebos (tel. 252556).

Van 15 t/ 17 oktober vindt plaats 3e European Students' Conference at the Charite Berlin.

Er wordt een wetenschappelijke conferentie georganiseerd, waar studenten resultaten van hun onderzoekswerk kunnen presenteren (onderwerpen: Immunologie, Interne Geneeskunde, Chirurgie en vrije medische onderwerpen). Tevens vindt plaats een symposium "Medical Students and Europe '93".

In dit symposium worden de veranderingen en mogelijkheden gepresenteerd van het ERASMUS-programma en andere programma's van de Commission of the European Communities.

Voor verdere informatie contact opnemen met: Docent Dr. sc. H. Bäumer, Direktor für Bildung und Studium, Schumannstrasse 20/21, O-1040 Berlin, Deutschland, tel. 09-37-286-2159. Telefax 09-37-286-2035.

Reductiebureau Geneeskunde

Per 1 september 1992 zal het REDUCTIEBUREAU GENEESKUNDE (in de even weken van het jaar) op woensdagavond tussen 18.30-19.30 uur geopend zijn. De openingstijd op de 1e woensdag van de maand tussen 11.30-12.30 komt hierdoor te vervallen. Natuurlijk zal het Reductiebureau ook iedere dinsdag en donderdag tussen 11.30-12.30 uur geopend zijn.

Mededelingen van Bureau Onderwijs

VOORTGANGSTOETS FdG

De data van de voor alle studenten van de FdG verplichte Voortgangstoetsen voor het ac. jaar 1992/1993 zijn de woensdagen 23 september, 16 december, 10 maart en 16 juni.

De eerstvolgende voor alle studenten van de FdG verplichte Voortgangstoets wordt afgenomen op WOENSDAG 23 SEPTEMBER 1992 - COLLEGEKAART VERPLICHT - vanaf exact 9.00 tot 13.00 uur in de tennishal DOUSBERG, Dousbergseweg 4. De zalen zijn open vanaf 8.30 uur. Iedereen dient om 8.50 uur aanwezig te zijn, de deuren gaan om 8.55 uur dicht.

De zaalindelingen zijn alfabetisch op achternaam en worden opgehangen bij de onderwijsbalie FdG (UNS 50, K.1.150A). Let op of het VT-niveau juist is. Zo niet, geef dit dan tijdig door bij de onderwijsbalie. Voor invulling van de optisch leesbare antwoordformulieren s.v.p. een HB-potlood en een gum meebrengen. De antwoordformulieren mogen niet later dan 13.00 uur worden ingeleverd.

Inleveren commentaren tot dinsdagmiddag 29 september. Commentaren liggen ter inzage bij de onderwijsbalie v.a. maandag 5 oktober. Toetsresultaten zijn beschikbaar vanaf ca. 22 oktober. Voor het reglement van orde wordt verwezen naar de Facultaire Studiegids Geneeskunde 1992/1993.

Getuigschriftenuitreiking

Op woensdag 16 september a.s. vindt er weer een getuigschriftenuitreiking plaats in de St. Janskerk te Maastricht. Uitreiking propaedeutische getuigschrift: 09.00 uur Uitreiking doctoraalgetuigschrift: 13.00 uur Uitreiking basisartsgetuigschrift: 15.00 uur Eenieder die voor één van deze uitreikingen is geselecteerd, ontvangt persoonlijk bericht.

Erratum artikel 21 Regels en Richtlijnen Eerste Fase 1992-1993 (pagina 222 Facultaire Studiegids 1992-1993)

De tekst van artikel 21 Regels en Richtlijnen Eerste Fase 1992-1993 (pagina 222 Facultaire Studiegids 1992-1993) dient als volgt te luiden: Artikel 21

1. Indien de eindbeoordeling op het examenonderdeel voortgangstoetsen twijfelachtig respectievelijk onvoldoende is, is het mogelijk alsnog de kwalificatie voldoende respectievelijk twijfelachtig te behalen. De volgende resultaten zijn vereist voor deze compensatie:

- voldoende resultaat voor 4 respectievelijk 6 Bloktoetsen én voldoende aanwezigheid in de onderwijsgroepen.
- 2. Voor andere examenonderdelen is geen compensatie mogelijk.

Erratum artikel 14', lid 6 Regels en Richtlijnen Tweede Fase 1992-1993 (pagina 238 Facultaire Studiegids 1992-1993)

De tekst van artikel 14', lid 6 Regels en Richtlijnen Tweede Fase 1992-1993 (pagina 238 Facultaire Studiegids 1992-1993) dient als volgt te luiden:

Artikel 14', lid 6 Regels en Richtlijnen Tweede Fase 1992-1993

6. De in lid 5 genoemde combinatie-regel luidt als volgt: cursusjaar 5 cursusjaar 6 eindbeoordeling

Erratum data Vaardigheidstoets Tweede Fase academisch jaar 1992-1993 (pagina 143 Facultaire Studiegids 1992-1993)

Op de navolgende data vindt de Vaardigheidstoets van de Tweede Fase (de zesdejaars Vaardigheidstoets plaats: 15 en 16 oktober 1992, 21 en 22 januari 1992, 15 en 16 juli 1992

Koberaadavond 25 september

".....MAG DAT?"

Het Koberaad is een verzamelnam voor alle 4e, 5e en 6e-jaars studenten geneeskunde. Hun belangen worden behartigd door een bestuur, dat hiertoe o.a. 9x per jaar een vergader- en informatieavond organiseert. Zo'n avond bestaat dus uit twee delen.

Op vrijdag 25 september 1992 begint de avond om 20.00 uur met het

vergadergedeelte, waarin met name CHIRURGIE als "stage van de maand" belicht zal worden. Na een korte pauze (jawel, met koffie, thee en koekjes!) komt om 21.15 het thema ".....MAG DAT?" aan bod: de rechtspositie van de coassistent wordt van drie kanten bekeken. Twee (voormalige) rechtenstudentes uit Amsterdam hebben deze rechtspositie in het kader van hun afstudeerscriptie uitgebreid bestudeerd en zullen hun resultaten bespreken. Mr. H. Henschen, werkzaam voor de VVAA, zal uitwijden over de aansprakelijkheid van coassistenten aan de hand van praktische voorbeelden en C. Boek, voorzitter Koberaad Maastricht, verduidelijkt de huidige situatie voor Maastrichtse coassistenten, m.n. met betrekking tot het AZM.

Locatie van het gebeuren is: den Nieuwenhof, Zwingelput 4. Info: Maud de Bruyn (618427) of Chris Boek (474561).

Oké, het is waar, uiteindelijk moet je het zelf doen, maar met de vakkennis en de sfeer van

AUTORIJSCHOOL R. ten BRINK

Op weg naar je Rijbewijs

- * -Lessen in VW Golf
- * -Volgens nieuwe rijprocedure
- * -Verantwoord en doordacht fasenplan
- * -Examengarantie
- * -f 37,50 voor 60 minuten

Telefoon 043-613426

Ook voor theorie en spoedcursussen

Statistiek 2.5 AL in oktober!!

NOG STEEDS NIET GEHAALD

Grijp nu je kans EFM-IMperator organiseert i.s.m.

Limburg college drs. S. Brouwers

EEN BIJLESSENCURSUS Statistiek 2.5 BE/IM

Geef je op voor 25-09-1992

Voor nadere inlichtingen bel 04408-2675

OF NEEM CONTACT OP MET DE ONDERWIJSCIE

EFM IMPERATOR kamer 0083 (tel 740)

Eerstvolgende tentamen 28-10-1992.

U wilt een RIJBEWIJS

7 theorielessen en computertoets, leerboek en examenaanvraag: f140,-

Praktijklessen in Volkswagen Golf

GARANTIE

Door ons stappenplan en het houden van proefexamens, wordt u optimaal voorbereid en vertrouwd gemaakt met uw rijexamen.

Indien u voor het proefexamen slaagt, doch niet voor het eigenlijke examen, bieden wij u de mogelijkheid tot een gratis herexamen. Tevens Uw adres voor spoedcursus en motorrijles.

VERKEERSSCHOOL 'CHRISTOFFEL'

Gerckenshaag 33, 6228 EL, Maastricht. tel. 043-611315

Stationsstraat - Maastricht - Tel.: 043 214550

Heerlijke verse vlaaien en heel veel soorten gebak

Open iedere dag van 8-6

zondag van 9.30-2

Dinsdag gesloten.

10% korting tegen inlevering van deze advertentie.

Agenda

donderdag 17 september
Joep van Leeuwen trio, jazz, *Andere Wereld*, 22.00

vrijdag 18 september
Musica Sacra, Tallis Scholars, OL Vrouwekerk, 20.30
Musica Sacra, Boeddhistische muziek, St Janskerk, 23.00
Musica Sacra, Spaanse Barokmuziek, St Servaas, 23.00

zaterdag 19 september
Musica Sacra, Mannekoor Fortissimo, St Servaaskerk, 13.00
Musica Sacra, Bandcomposities, St Servaas, 14.00
Musica Sacra, Spaanse Barokmuziek, St Janskerk, 15.00
Musica Sacra, orgelconcert, St Servaaskerk, 17.00
Iphigénie en Tauride, Opera Zuid, Vrijthoftheater, 20.15
Musica Sacra, Hilliard Ensemble, OL Vrouwekerk, 20.30
Musica Sacra, Drevnerusky Rospev, OL Vrouwekerk, 23.00
Musica Sacra, Boeddhistische muziek, St Servaas, 23.00

zondag 20 september
Musica Sacra, Mis, St Servaaskerk, 10.00
Musica Sacra, Mis, OL Vrouwekerk, 11.30
Musica Sacra, Mis, St Servaaskerk, 11.30
Musica Sacra, Sr Marie Keyrouz, OL Vrouwekerk, 14.00
Musica Sacra, Radio Kamerorkest, Vrijthoftheater, 15.00
Musica Sacra, Lingua e Musica, St Janskerk, 16.30
Musica Sacra, Brabants Orkest e.a., Vrijthof, 20.30

dinsdag 22 september
Tanzforum Köln, dans, Vrijthoftheater, 20.15

woensdag 23 september
Second Hand Dance Cie., dans, vrijthoftheater, 20.15

Exposities
Nicolaas Wijnberg, pastels, *Galerie FAH*, Brusselsestraat 80, Maastricht, 13 sept. tot 19 okt. Do 16-20, vr t/m zo 13-17
Harry op de Laak, schilderijen, **Hein Severtjns**, porselein, *Galerie Artisan*, Grote Gracht 43, Maastricht, 12 sept. t/m 10 okt. Di t/m za 13.30-17.30
Ludwig Vandeveld, *Galerie In Situ*, Aylvalaan 10, Maastricht, wo t/m za 14-18
Ton Franssen, Christian Heinrich, tekeningen en schilderijen, *Simera Signe Galleries*, Bogaardenstraat 40B, Maastricht, 5 sept. t/m 10 okt. Wo t/m za 13.30-17.30
De mensen en de dingen, beeldende kunst, *Gemeente museum Roermond*, 5 sept. t/m 1 nov. Di t/m vr 11-17, za en zo 14-17
Kunst Herrenlos, Beeldend kunstenaars Rbignodis en celliste Gubilda Wörner werken aan een installatie met tekeningen, stemmen, geluid en video's, *Dominicanerkerk*. Di, wo, vr t/m zo 14-18, do 17-21
Carla Brandts en **Pieter Spruyt**, interieurproducten en schilderijen, *Galerie Driekant*, Kapoenstraat 27, Maastricht. Ma t/m zo 11-18 in september
Vic gentils, assemblagekunst, *Museum Van Bommel-Van Dam*, Deken van Oppensingel 6, Venlo. T/m 1 nov. dag. 10-16.30, za en zo 14-17, ma gesloten.

Film
 Speelweek 17 t/m 23 september

Filmbuis Lumière, Bogaardenstraat 40b

La belle noiseuse, 20.00
Migrany, do en vr, 20.30
El Norte, za en zo, 20.30
Ostkreuz, ma t/m wo, 20.30
Wie zingt daar zo?, 22.00

Cinema Palace, Wyckerbrugstr.

Basic instinct, dag. 21.00. Do, vr, ma en di ook 14.15
Beethoven, dag. 18.45
Lethal Weapon, dag. 14.30, 18.30 en 21.30
Batman, dag 18.30. Za, zo, wo ook 14.15
The band that rocks the cradle, dag. 21.30. Do, vr, ma en di ook 14.15

Mabi, Kleine Gracht 24A

Far and away, dag. 20.30. Za, zo en wo ook 14.00
Alien 3, dag. 21.15. Do t/m zo 18.30, 21.15. Ma, di en wo 21.00, za zo, wo 14.30
Wayne's world, Do t/m zo 18.30 en 21.15, ma t/m wo 21.00
Flodder in Amerika, Do t/m zo 18.30 en 21.15, ma t/m wo 21.00, za, zo en wo 14.30

Cine "K", St. Bernardusstraat 13
The Mambo Kings, dag. 21.00

Foto's van Rob van Duijn in kantine

Mijmeringen in clair-obscur

Zonder titel (Foto Rob Van Duijn)

levert niets op. Maar dat is eigenlijk ook niet van belang. Ze hadden ook allemaal gemaakt kunnen zijn in Aguascalientes of in een afbraakpand in Maastricht. Van Duijn speelt met licht en donker, met clair-obscur. Anonieme, vervallen huizen zijn steeds het uitgangspunt. Door ramen, deuren en gaten in het dak valt licht naar binnen waardoor speelse lichtvlekken, harde lijnen en vreemde vormen ontstaan. Wat hij met zijn foto's probeert te vangen, is een sfeer van spanning. Zo'n bouwval als symbool van vergankelijkheid, waar mensen geleefd hebben, waar soms nog voorwerpen zoals een kapotte kruk achtergebleven zijn als levenstekens, waar je als fotograaf voorzichtig over kapotte vloeren moet laven met een licht gevoel van spanning in je buik omdat je niet weet wat je allemaal zult aantreffen in het donker. De foto's laten zien wat er nu niet meer is. Door het verval dringt steeds meer licht van buiten naar binnen, totdat er geen

schaduw meer te zien is en het beschutting biedende huis helemaal vergaan is. Het werk heeft een mystieke, bijna sacrale sfeer.

Tijdens de bezichtiging brak de zon door en vielen bundels zonlicht door de ramen naar binnen. Er klonken zacht murmelende stemmen op de achtergrond. Ineens stond de tijd even stil en leken foto's en omgeving één en dezelfde werkelijkheid. Een voorbijsloftende monnik met steeds harder rammelende mispelken verstoort deze mystieke ervaring echter. Het bleek een kantinejuffrouw te zijn met een karretje vol vuile borden.

Marianne van der Bolt

De expositie loopt nog tot half oktober en is op werkdagen tijdens kantooruren te bezichtigen in de rode zaal van de kantine, Tongersestraat 53.

De eerste foto's in de vorige eeuw moeten een ware sensatie geweest zijn: een levensechte weergave van je geliefde. Om in te lijsten of in een hanger op je hart te dragen. Of een realistische afdruk van het Rode Plein of een ver exotisch land. De uitvinding van de fotografie wordt vaak vergeleken met die van de boekdrukkunst in de vijftiende eeuw. Door nieuwe technieken kon op massale schaal gereproduceerd worden en werden boeken en foto's voor een breed publiek toegankelijk. De fotografie en daarna de film, televisie, video en computer hebben van ons een kijkende samenleving gemaakt. Foto's hebben vaak iets tweeslachtigs, ze kunnen zowel puur informatiedrager zijn als een vorm van kunst. De meeste foto's zitten ergens daar tussenin. Een mooi voorbeeld daarvan vormt de expositie World Press Photo die in juli in Maastricht te zien was. Glimmende, zwartgeblakerde mannen, die de brandende oliebronnen proberen te blussen in Koeweit, laten zien wat zich afspeelde in de nadagen van de Golfoorlog. Maar de beelden geven tegelijkertijd een indruk van de ongelooflijk smerige strijd van kwetsbare mensjes tegen de alles verzengende vuurzee, van de wanhoop en vermoeidheid die van de gezichten straalt.

Daarnaast heb je de pure kunst-fotografie. Belichting, compositie, sluitertijd, alles staat in dienst van de esthetica. Het kan gebeuren dat een doodordinaire doorgesneden straatpaprika ineens verheven wordt tot een object van ongekende schoonheid. Na het aanschouwen van zo'n foto smaken paprika's absoluut anders dan voorheen.

'Wie zingt daar zo?' en 'De noorderlingen' in Lumière

Lachen met de Knullige Film

Enige voorspellende waarde met betrekking tot de huidige ellende in Joegoslavië kan de film van de Joegoslaaf Slobodan Sijan niet worden toegedicht. Zijn uit 1980 stammende 'Wie zingt daar zo?' is wel erg grappig, zoals ook 'De noorderlingen' van Alex van Warmerdam dat is.

In 'Wie zingt daar zo?' volgt regisseur Slobodan Sijan de belevenissen van een bus reizigers op weg naar Belgrado. Het is 1941, en het slot laat zich raden: als de bus arriveert in de hoofdstad starten de Duitsers hun bombardement. Een niet onaangename einde, want inmiddels is duidelijk geworden dat de passagiers hopeloos in hun omstandigheden zijn vastgeroest. Er lijkt geen ontsnappen aan: de conducteur ontvoert zich als een gewetenloos ritselaar, een portemonnee zoek is gaan over de schouder van de passagiers. De passagiers blikken in de richting van twee mannen, een aankomend schlagerzanger heeft er geen moeite mee een jong bruidje te versieren en de chauffeur weegt zich halverwege de rit bij een voor-

bijtrekkende legereenheid. Je moet toch wat. Maar ook dit kleinburgerlijke tranendal kent haar glorieuze momenten: na een maaltijd wordt er gezellig gedanst en het onhandig wippend bruidspaar kan rekenen op de aandacht van alle aanwezigen. Het is lachen om niet te huilen, en het maakt al dat geëikel nog sympathiek ook. In dat licht kan Sijan beschouwd worden als een founding father van de Knullige Film, een genre dat in Nederland wordt vertegenwoordigd door Alex van Warmerdam. Niet de film is knullig, maar de setting en de karakters. 'De noorderlingen' van Van Warmerdam speelt zich grotendeels af in een straat met goedkope woningen, Sijans film in een bus (een straatstoelen). In de nabije omtrek bevindt zich niets wat deze orde kan verstoren. In beide films veroordeelt de locatie haar bewoners tot elkaar. Die bewoners zijn zonder uitzondering normaal. Althans, dat wil zeggen: niet behept met een bovengemiddeld intellect. Aldus staat de ratio zelden een handeling in de weg. Wat betekent: vrij baan voor basale instincten als lust, gewin of een Blut-und-Boden-besef. En dat is natuurlijk lachen.

De conclusie evenwel dat "gezien de huidige toestand in Joegoslavië" (Week in Week

uit) Sijan "over profetische gaven moet hebben beschikt" (programma Lumière) is volstrekte onzin. De regisseur registreert. Liefdevol brengt hij de hebbeligheden van een kleine groep eenvoudige mensen in beeld. Punt. Zoals bijvoorbeeld ook Boyz 'n the hood uitsluitend een registratie is van de ellende in South-Central Los Angeles. Dat in beide gevallen de situatie ook in werkelijkheid is geëxplodeerd, zegt niets. Het had ook net zo goed niet kunnen gebeuren.

Sijan heeft met 'Wie zingt daar zo?' een hoogst amusante film gemaakt over aardige en minder aardige mensen, zoals Van Warmerdam dat heeft gedaan met 'De noorderlingen'. Dat er momenteel in voormalig Joegoslavië niemand lacht betekent niet dat Sijans film achteraf ernstiger bekeken dient te worden dan bijvoorbeeld die van Van Warmerdam.

Eugène Baak

'Wie zingt daar zo?' van Slobodan Sijan is te zien in Lumière tot en met 23 september. Aanvang 22.00. 'De noorderlingen' van Alex van Warmerdam draait vanaf 24 september tot en met 7 oktober telkens om 20.00.

Dankzij de inspanningen van het onvolprezen Bureau Onderwijs belandt op mijn eigen bureau een scriptie. Herinnert U zich nog dat wij het dit jaar samen gezellig over Wetenschap zouden hebben? Nou, lees over mijn schouder mee in het werkstukje dat voor mij ligt; dit kan nog leerzaam worden.

Voldoet de paper aan alle prealabele eisen? Mja, zo te zien wel. Voorblad:

Hartkramp. Titelblad: **P. Oudegaar, stud.nr. 88655**. Inhoudsopgave klopt ook al, zo grofweg een beetje de paragraaf-titeltjes scannend. Voorwoord: **Voor al mijn exxen, met baat en dank**.

Zozo, denken wij dan. Het zal toch niet weer zoets worden als het Potteus Groeiboek, een fenomenologische reis door de tribadische sexualiteit die uiteindelijk de sluiting van het Friese filiaal van de Rijksuniversiteit Groningen tot gevolg had?

Neen. Gelukkig bewandelt P. Oudegaar de wat meer traditionele wetenschapsweg, maar ook hierop dondert het lood ons snel in de schoenen. Probleemstelling: **Menigeen heeft wel eens last van hartkramp**.

Nou, dat kan nog alle kanten op, zou je denken. Als het nu efftjes meezit gaat P. Oudegaar ons vervolgens mededelen wat hartkramp precies is. Pindakaas. Niets van dat al. U en ik krijgen wel door dat hartkramp een van de grotere, wellicht zelfs existentiële, problemen in het westerse leven is, edoch dieper inzicht in operationele karakteristieken van het verschijnsel blijft diepdonkerbruin.

Misschien dan in Vraagstellingen? P. stelt: **Wie krijgen het en waarom ongeveer zoal?** Jaja: '!' Niet zomaar '?' maar waarachtig '!'?

Jongensjongensjongens, dit is het diepere wetesjappelijke werrek! Enfin, de zaak wordt eigenlijk wel vermakelijk, dus laten we gewoon doorlezen in Methoden & Technieken. Al rap blijkt dat het warempel een complex probleem is, en dat P. Oudegaar zich noodgedwongen heeft moeten beperken tot een pilot-study (nog een wonder dat geen beschouwing volgt over de stewardess-study, maar over dat verschijnsel zal ik U zélf te zijner tijd of tebarentijd nog wel 's wat wederwaardigheden doorgeven).

De auteur heeft netjes opgeschreven wanneer zij last heeft gehad van hartkramp in het afgelopen jaar:

"I. Gegeten bij G. Gezellig. Echter. Na dessert hevige hartkramp. II. In V&D G. ontmoet. Taartje gegeten. Keek me diep in ogen. Verwachte hartkramp. Echter.

III. Marathon gelopen. Hartbeklemming. Geen hartkramp. Echter.

Dus. Misschien anders. Ook hartzeer, wellicht. IV. Met G. naar film. Romantische scene. Dus. Hartkramp. Bijna dood. Echter. Licht aan. Opnieuw hartkramp. En thuis weer. Dus. Potje gebuild. Echter. V. Telefoon. G. Hartkramp. Potje gebuild. Van geluk. VI. Telefoon. G. Hartkramp. Potje gebuild.

Van verdriet. Echter! VII. Taartje gegeten. Hartzeer. Echter. Nul hartkramp.

VIII. Opeens diepe flitsgedachte. Ogen G. voor ogen. Hartkramp. Potje gebuild.

Weet niet waarom. IX. In regen op straat wandelen. Geen marathon. Echter.

Blik op warme gezamenlijke afwas achter verlicht raam. Hartkramp. Alleen & eenzaam. Echter. Potje gebuild.

Weet niet waarom. Woede misschien."

Mooi is het wel, hoewel P. Oudegaar de basisprincipes van zinsvorming in het Algemeen Beschaafd Nederlands nog niet beheerst. Is het ook wetenschappelijk? Lees de conclusie: **Ik was vertieft, bad er last van en toen niet meer.**

Tja.

Ondanks dat is het wel een zeer dikke onvoldoende. Hartkramp.

Eva

Oorkonde op weg naar de winnaar (foto Nelis Tutker)

Prijzenslag

Het is herfst. Als rijpe vruchten vallen de prijzen in de schoot onzer geleerden. Nauwelijks heeft sociaal psychiater prof. Marten de Vries laten weten dat hij de Ørnulv Øldegardprijs moet gaan ophalen in Trondheim, of zijn vakbroeder prof. Herman van Praag toont aan dat je met een meer biologisch gerichte aanpak ook kunt scoren: het heeft de gouverneur van de staat New York, Mario Cuomo, immers behaagd hem 'een speciale onderscheiding' toe te kennen voor zijn hervorming van de psychiatrische hulpverlening in de Bronx. En dr. Anita Jansen (Geestelijke Gezondheidskunde) heeft in haar eentje zelfs twee prijzen gewonnen: een eerste prijs van het P.E. Boekfonds en de zeldzame onderscheiding voor jonge onderzoekers met uitzonderlijk talent, toegekend door het Nederlands Instituut voor Psychologen. Niet zo wetenschappelijk maar wel zo prestigieus is de eremedaille in zilver van de stad Maastricht die prof. Co Greep kreeg uitgereikt bij zijn afscheid vorige week vrijdag.

Bij de opening van het academisch jaar, vorige week maandag, werden nog eens drie wetenschappelijke prestaties beloond. Dirk Ubbink kreeg de Edmond Hustinxprijs voor de wetenschap, terwijl Eddie Houwaart en Arnoud Arntz de Catharina Pijlsprijs voor onderzoek op het terrein van de Gezondheidswetenschappen mochten delen.

BERICHT UIT MAASTRICHT

De Edmond Hustinx- en de Catharina Pijlsprijs zijn evenals de Spaarbank Limburgprijs 'RL-gebonden': alleen studenten of medewerkers van de Rijksuniversiteit Limburg komen er volgens de statuten voor in aanmerking. De Edmond Hustinx- en de Catharina Pijlsprijs zijn door gelijknamige stichtingen ingesteld. De Edmond Hustinxstichting, opgericht in 1962, kent zelfs zes prijzen op het gebied van kunsten en wetenschappen toe, waaronder de tweejaarlijkse internationale Peter Debyeprijs (20.000 gulden) voor medici, een eveneens tweejaarlijkse Hustinxprijs voor jonge beeldende kunstenaars, een Hustinxprijs voor de Rijks Hogeschool en een Belgisch-Nederlandse toneelschrijversprijs. De Catharina Pijlsstichting, die haar weldoende activiteiten beperkt tot het terrein der Gezondheidswetenschappen, kent behalve de tweejaarlijkse Catharina Pijlsprijs ook drie aanmoedigingsprijzen van ieder duizend gulden toe aan GW-studenten en verleent tenslotte subsidies aan studenten die een buitenlandse stage willen volgen. Dergelijke prijzen voor student-onderzoekers worden ook toegekend door de stichting Wetenschapsbeoefening, die door de universiteit zelf in het leven is geroepen.

De Hustinx- en de Pijlsstichting betalen de prijzen en subsidies uit de opbrengst van het kapitaal dat zij beheren. Edmond Hustinx en Catharina Pijls zijn voorbeelden van welgestelde burgers, die zozeer geïnteresseerd zijn in de wetenschap dat zij hun nalatenschap liever dáaraan ten goede laten komen dan aan verre achterneven of -nichten. Edmond Hustinx, die in 1984 ongehuwd en kinderloos stierf, dankte zijn vermogen aan zijn activiteiten als fabrikant van chemische producten (zijn voormalige fabriek heet tegenwoordig Crossfield en staat in Eijsden) en aan de revenuen van het patent dat hij had verkregen op zijn uitvinding van het waterglas (een geconcentreerde vorm van kalium- of natriumsilicaat). Hustinx, die ook actief was als schilder, schrijver en musicus, richtte de stichting in 1962 op en bracht er het grootste deel van

zijn vermogen in onder. Hoeveel geld de stichting beheert, wil secretaris mr. L. Minis niet kwijt: „Ik zou het ook niet precies kunnen zeggen, want het vermogen bestaat voornamelijk uit onroerend goed en waardepapieren.”

De Catharina Pijlsstichting dateert van 1985, toen juffrouw Catharina Pijls een deel van haar vermogen wilde bestemmen voor studenten en jonge wetenschappers. Zij was bijna vijftig jaar als apotheker actief geweest in Geleen en had haar zaak overgedaan aan een opvolger. Juffrouw Pijls (uitspreken als Piehls) is nu 83 jaar: „Ik leef eenvoudig, ik heb geen grote behoefte en geen familie. Ik dacht: waarom zou ik mijn geld gaan bewaren voor verre erfgenamen met wie ik nauwelijks banden heb? Bovendien heb ik de wens van mijn vader opgevolgd. Die hield me altijd voor: meisje, als het je later goed gaat, help dan jonge mensen, die een goed verstand hebben maar niet genoeg geld hebben om zich volledig te kunnen ontwikkelen. Zo leefde hij zelf ook. Hij gaf vaak iets aan kinderen uit de buurt die wilden gaan studeren, maar het moeilijk konden betalen. Hij was niet rijk, maar hij voelde het als een maatschappelijke verantwoordelijkheid die jonge mensen te helpen. Dat heeft hij op mij overgebracht.”

Voordat zij de stichting oprichtte, gaf zij zo nu en dan een bijdrage aan jongeren die geld nodig hadden voor hun studie. En ook toen de stichting al was opgericht kwam er een moeder een bijdrage voor de promotie haar dochter vragen, maar dat was de laatste keer dat ze buiten de stichting om iets gaf: „Die mevrouw drong zo aan, ze vertelde dat ze vroeger een goede klant van de apotheek was geweest. Toen heb ik haar geloof ik drieduizend gulden gegeven. De enige tegenprestatie die ik vroeg was dat ik een uitnodiging zou krijgen voor de promotie, maar ik nooit meer iets gehoord. Dat vond ik niet zo netjes. Als er nu mensen bij me komen, stuur ik ze door naar het stichtingsbestuur.” Het bestuur van de stichting beoordeelt niet alleen alle aanvragen voor subsidie, maar kent ook zelf de prijzen toe. „Van de voorstellen voor subsidie wijken we wel eens af, omdat we in totaal niet meer dan 25.000 gulden per jaar te vergeven hebben, maar met de prijzen hebben we geen bemoeienis. Dat laten we over aan een adviescommissie, want als belastingadviseur heb ik geen verstand van medisch onderzoek,” zegt de voorzitter drs. L. Meertens. Het bestuur van de Hustinxstichting wil totaal geen bemoeienis hebben met de toekenning en laat de keuze én de toekenning van haar prijzen aan een jury over: „Daar hadden ze de P.C. Hooftprijs lering uit kunnen trekken. Als ze zo gewerkt hadden als wij, had Brinkman de voordracht van Hugo Brandt Corstius indertijd niet kunnen weigeren,” zegt secretaris Minis.

Stellen de stichtingen ook eisen aan de bestedingen van de toegekende geldsommen? „Nou, we verwachten eigenlijk wel dat het geld het wetenschappelijk onderzoek ten goede komt,” zegt Minis, „maar dat is nogal ruim te interpreteren. De een steekt het geld in de uitgave van een nieuw boek, de ander koopt er een auto voor. Een wetenschapper moet ook mobiel zijn, kun je dan zeggen. Bij kunstenaars hebben we vaak de indruk dat de prijs gebruikt wordt om schulden af te lossen, helaas voor hen.” Waar de winnaar van vorige week, Dirk Ubbink zijn geld aan gaat besteden, hebben we niet kunnen achterhalen: hij is met vakantie op Sri Lanka.

Jacques Herraets

L
S
r
k

Un
on
stu
de
19:
ins
bij
Sin
Ha
dat
ing
bei
vo
act
hel
we
ten
stu
De
red
onr
de
stu
bel
late
uni
stui
ren
bes
Stu
insc
hbc
ove
nen
sch
een
toe